

Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökysely 2018

CB354 SustainBaltic hanke

Nordström, Paulina¹, Fagerholm, Nora¹, Puttonen, Irma¹, Ijäs, Asko², Savola, Anne² ja Hietala, Reija¹

¹*Turun yliopisto, Maantieteen ja geologian laitos, 20014 Turku*

²*Satakuntaliitto, Pohjoisranta 11 D, 28100 PORI*

Sisällysluettelo

1. Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökarttakyselyn tavoitteet	2
2. Karttakyselyn toteutus	3
2.1. Menetelmä: Karttakysely	3
2.2. Kyselyn kohderyhmä ja markkinointi	6
2.3. Aineisto ja vastaajamäärät	7
3. Tulokset	7
3.1. Taustatietoa vastaajista	7
3.2. Kyselyssä kartoitetut kohteet	8
3.3. Vastaajien mielipaikat Satakunnan rannikkoalueella	8
3.4. Vastaajien alueella havaitsemat ihmisten aiheuttamat ympäristövaikutukset ja -ongelmat	17
3.5. Vastaajien toivomat virkistys- ja matkailupalvelut alueelle	20
3.6. Satakunta luontomatkailualueena	24
3.7. Luontomatkailun kehittäminen	26
4. Karttakyselyn vastaukset suhteutettuna suunnitelmaan kestävän meri- ja rannikkomatkailun edistämiseksi Satakunnassa	28
5. Yhteenveto	31

Viittaustapa tähän raporttiin:

Nordström, P., Fagerholm, N., Puttonen, I., Ijäs, A., Savola, A. ja Hietala, R. (2018). Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökysely 2018. CB354 SustainBaltic hanke. Työraportti. 33 s.

1. Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökarttakyselyn tavoitteet

Satakunnan rannikko osana Selkämeren saaristo- ja rannikkoaluetta muodostaa monimuotoisen kokonaisuuden. Aluetta kuvaavat merellinen maisemakuva puhtaine vesineen ja rikkonaisine saari- ja luotoketjuineen. Pitkän asutushistorian vuoksi Satakunnan rannikolla sijaitsee lukuisia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, jotka heijastelevat erityisesti alueen kalastus- ja saaristolaiskulttuuria. Satakunnan rannikon vetovoimatekijöitä ovat mm. puhdas merivesi, monimuotoinen saaristoluonto ja kulttuurihistorialliset arvot. Matkailu alueella on keskittynyt Porin ja Rauman kaupunkikeskuksiin, joiden suosioon vaikuttavat palveluiden ohella hyvät liikenne yhteydet sekä tapahtumien monimuotoisuus. Näiden ohella suosituimpia matkailukohteita ovat Yyterin dyynit ja Selkämeren kansallispuisto.

Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökysely on osa Euroopan Unionin aluekehitysrahaston Interreg Central Baltic 2014–2020 -ohjelman rahoittamaa CB354 SustainBaltic (*ICZM Plans for Sustaining Coastal and Marine Human-ecological Networks in the Baltic Region*) hanketta (2016–2018). Kyselyn vastuutahot ovat Satakuntaliitto ja Turun yliopisto. Kyselyn tavoitteena oli kerätä mielipiteitä luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta merkittävistä alueista Satakunnan maakunnan rannikolla. Arvokkaiden kohteiden lisäksi kyselyllä kerättiin tietoa ihmistoiminnan mahdollisista ympäristövaikutuksista. Kysely toteutettiin Maptionnaire-

karttakyselyalustalla, ja vastausaikaa oli noin kaksi kuukautta: kysely avautui 21.5.2018 ja sulkeutui 31.7.2018. Kyselyyn vastasi yhteensä 67 henkilöä, joista 20 henkilöä vastasi vain karttakysymyksiin.

Satakunnan rannikon luontomatkailu ja virkistyskäyttö -kysely koskee Satakunnan rannikkoaluetta Merikarvalta Raumalle (Kuva 1). Idässä suunnitteluala mukailee valtatie 8 ja merialueella se rajautuu 20 metrin syvyysvyöhykkeeseen. Pohjois–eteläsuunnassa alueen pituus on noin 140 km ja se jakautuu hallinnollisesti neljän kunnan alueelle (Merikarvia, Pori, Eurajoki ja Rauma).

Kuva 1. Kyselyn kohdealue Satakunnan rannikkoalue Merikarvalta Raumalle.

2. Karttakyselyn toteutus

2.1. Menetelmä: Karttakysely

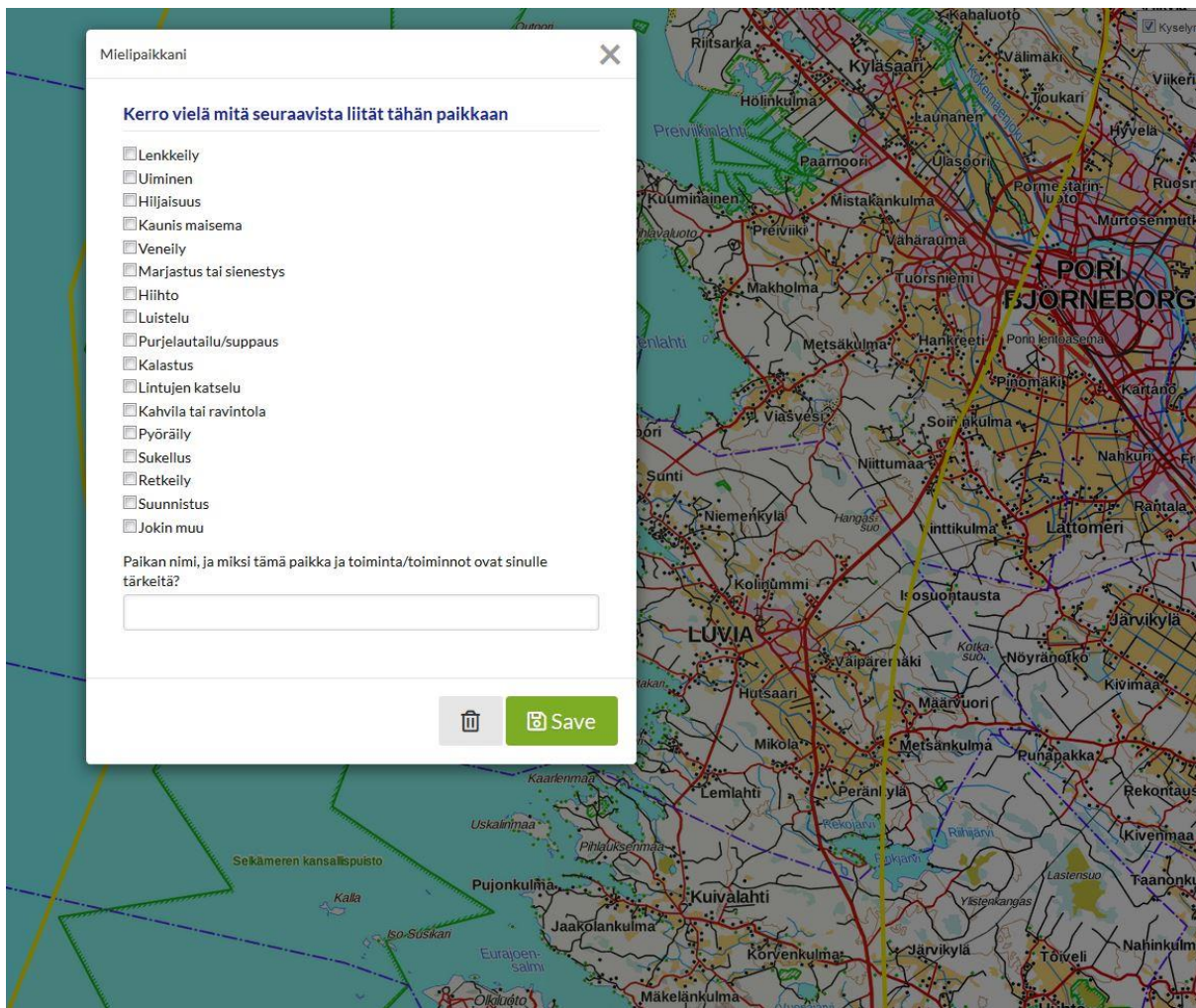
Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökysely laadittiin karttapohjaisella Maptionnaire-sovelluksella. Verkossa toimiva Maptionnaire-sovellus mahdollisti kyselyn vastausten keräämisen spatiaalisena sijaintietona kartalla. Sijaintikohtaisella tiedolla kerättiin vastaajien kokemuseräistä tietoa. Lisäksi vastauksia kerättiin avoimilla kysymyksillä ja monivalintakysymyksillä. Kysely koostui esittelysivusta, kuudesta varsinaisesta kysymyssivusta ja kyselyn lähetys- ja kiitossivusta (Taulukko 1). Kyselyn esittelysivulla kerrottiin kyselyn tavoitteista, kohdealueesta ja toteuttajista. Kyselyn aineistoa ovat kuuden kyselysivuston kysymysten vastaukset.

Taulukko 1. Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökyselyn rakenne.

Osion nimi	Osiotyyppi	Sisältö ja tarkoitus	Kysymysten lkm
1 Tervetuloa!	ESITTELY	Kyselyn etusivu, jossa kyselyn tarkoitus esitellään.	0
2 Missä paikoissa käyt mielelläsi Satakunnan rannikolla?	SPATIAALINEN KYSYMYS	Kartoittamiseen liittyvä kysymysosio, jolla kerättiin tietoa vastaajille merkityksellisistä paikoista ja niihin liittyvistä ajanviettotavoista ja arvoista.	1+2 jatkokysymystä
3 Oletko havainnut alueella ihmisten aiheuttamia ympäristövaikutuksia tai -ongelmia (esim. roskaisuus, leväkukinnot)?	SPATIAALINEN KYSYMYS	Kartoittamiseen liittyvä kysymysosio, jolla kerättiin tietoa paikoista, jotka vastaajien mielestä tarvitsisivat erityistä huomiota (esim. siivous, korjaus...)	1+2 jatkokysymystä
4 Toivomiani virkistys- ja matkailupalveluja alueelle (esim. rantautumispaikka, nuotiopaikka, kahvila, jne.)	SPATIAALINEN KYSYMYS	Kartoittamiseen liittyvä kysymysosio, jolla kerättiin tietoa toiveita uusista matkailupalveluista alueelle.	1+2 jatkokysymystä
5 Satakunta luontomatkailualueena	EI-SPATIAALINEN KYSYMYS	Kyselyn ei-spatiaalinen sisältökysymysosio, jolla kerättiin tietoa vastaajien kokemuksista koskien Satakuntaa luontomatkailualueena.	3 kysymystä
6 Luontomatkailun kehittäminen	EI-SPATIAALINEN KYSYMYS	Kyselyn ei-spatiaalinen sisältökysymysosio, jolla	4 kysymystä

		kerättiin tietoa mm. vastaajien ennakkotiedoista koskien suunnitelmaa kestävän matkailun kehittämiseksi Satakunnan rannikkoalueella ja koetuista tulevaisuuden riskitekijöistä alueella.	
7 Tietoja minusta	TAUSTATIEDOT	Taustatietoihin liittyvä kysymysosio, jolla kerättiin vain keskeisimmät vastaajien perustiedot.	4 kysymystä
8 Kiitos vastauksistasi!	YHTEYSTIEDOT	Kiitokset ja yhteystiedot lisäkysymyksiä varten.	

Ensimmäisellä kysymyssivulla vastaajia pyydettiin merkitsemään mielipaikkoja kartalle. Kartalle oli mahdollista lisätä useita paikkoja. Lisäksi vastaajia pyydettiin liittämään kuhunkin kartalle merkittyyntä kohtaan paikkaa koskeva merkitys tai toiminto. Vastausvaihtoehtoja oli 18: veneily, kalastus, uiminen, kaunis maisema, lintujen katselu, hiljaisuus, kahvila tai ravintola, lenkkeily, pyöräily, purjelautailu/suppaus, sukellus, marjastus tai sienestys, suunnistus, hiihto, luistelu, retkeily tai jokin muu vapaavalintainen merkitys. Yhteen paikkaan oli mahdollista merkitä useampi merkitys/toiminto. Vastaajia pyydettiin myös nimeämään paikka ja perustelemaan, miksi paikka tai siihen liittyvät merkitykset/toiminnot ovat tärkeitä (Kuva 3).

Kuva 3. Mielipaikkoja koskevassa kysymyksessä vastaajia pyydettiin merkitsemään paikkaan liittyvät merkitykset/toiminnot.

Toisella kysymyssivulla vastaajia pyydettiin merkitsemään havaitsemiaan ihmisten aiheuttamia ympäristövaikutuksia tai -ongelmia kartalle. Vastaajien oli mahdollista lisätä kartalle useampi paikka. Vastausvaihtoehtoja oli seitsemän: leväkukinnot, alueen roskaisuus, melu ym. ihmisistä aiheutuvat häiriötekijät, yleisten vessojen puute, vieraslajit (kasvit tai eläimet), maaston kuluminen/vahingot kasvillisuudessa tai jokin muu vapaasti ilmaistava ympäristöongelma. Yhteen paikkaan oli mahdollista merkitä useampi ympäristöongelma.

Kolmannella kysymyssivulla vastaajia pyydettiin esittämään karttamerkinällä toiveensa uusiksi matkailupalveluiksi alueella. Vastausvaihtoehtoja oli 12: kahvila/kioski, ravintola, roskiksia, julkinen vessa, septitankin tyhjennys, rantautumispaikka, yhteysalusreitti, frisbeegolfraita, opastettu luontokohde tai -polku, ulkoilureitti, nuotiopaikka ja muu vapaavalintainen vaihtoehto. Yhteen paikkaan oli mahdollista merkitä useampi toive.

Neljännellä kysymyssivulla vastaajilta kysyttiin kolmella avoimella kysymyksellä mielipiteitä tärkeistä asioista Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa, hyvien palveluiden sijaintia ja parannusehdotuksia. Kysymykset olivat: *Mikä Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa miellyttää sinua? Missä on mielestäsi hyvät palvelut? ja Entä mikä kaipaasi mielestäsi parannusta?*

Satakuntaliitto on julkaissut toukokuussa 2018 suunnitelman kestävän meri- ja rannkkomatkailun edistämiseksi Satakunnassa¹. Suunnitelman keskeisenä tavoitteena on tuoda Satakunnan

rannikkoalueen matkailuun ja virkistyskäyttöön liittyvät arvot laajasti mukaan Satakunnan meri- ja rannikkoalueiden käyttöön suunnitteluun sekä mahdollistaa niiden huomioiminen muiden maankäyttömuotojen rinnalla. Viidennellä kysymyssivulla vastaajilta tiedusteltiin, ovatko he tutustuneet suunnitelmaan, mitä tekijöitä he pitävät merkittävimpinä riskitekijöinä Satakunnan rannikkoalueen virkistyskäytön ja vetovoiman kannalta tulevana vuosina sekä huomioidaanko virkistyskäyttö mielestäsi hyvin maa- ja merialueiden käyttöä koskevissa suunnitelmissa.

Kuudennella sivulla kysyttiin vastaajien taustatietoja. Näihin lukeutuivat sukupuoli, syntymävuosi, asuuko vastaaja Satakunnassa vai onko vierailija sekä toimiiko vastaaja matkailuelinkeinon palveluksessa.

2.2. Kyselyn kohderyhmä ja markkinointi

Selvityksen kohderyhmänä olivat kohdealueita käyttävät ja alueiden läheisyydessä asuvat ihmiset sekä alueista ja niiden käytöstä kiinnostuneet intressi- ja sidosryhmät. Satakunnan rannikon luontomatkailu ja virkistyskäyttö -kyselyä mainostettiin sähköisesti ja kahdessa tapahtumassa. Sähköisesti kyselyä mainostettiin Satakuntaliiton julkaisemalla mediatiedotteella, mainoksella Satakuntaliiton hankesivuilla ja SustainBaltic-hankkeen blogissa, Facebookissa sekä Verkkolehti Satasessa 2/2018. Mediatiedote lähetettiin keskeisille medioille (sanomalehdet, maakuntaradiot, YLE Satakunta, freelance-toimittaja), maakunta- ja kuntatason toimijoille (maakuntahallitus, maakunnanvaltuusto, kunnan virastot, jne), Satakunnan aluesuunnittelun parissa toimiville tahoille (suunnittelu- ja ympäristöviranomaisia, kuntien kaavoittajia, Satakunnan museo, luonnonsuojelujärjestöjä, MTK, jne.) sekä Ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmälle 21.5.2018. Myös Satakuntaliiton Facebook-sivustolla kyselyä markkinoitiin 21.5.2018, 2.7.2018 ja 24.7.2018. Turun yliopiston tutkijat ja Satakuntaliiton henkilöstö esittelivät kyselyä, neuvoivat vastaajia Maptionnaire-karttaliittymän käytössä ja jakoivat kyselyn osoitteen kertovia kortteja Meremme tähden-tapahtumassa Raumalla 29.5.2018. Kyselyä esiteltiin Satakuntaliiton toimesta myös Porin asuntomessuilla 6.-27.7.2018 (Kuva 2). Satakuntaliiton esittelypisteellä oli näkyvillä A3-mainos ja ao. kortteja. Kyselystä kerrottiin ihmisten osoittaessa kiinnostusta.

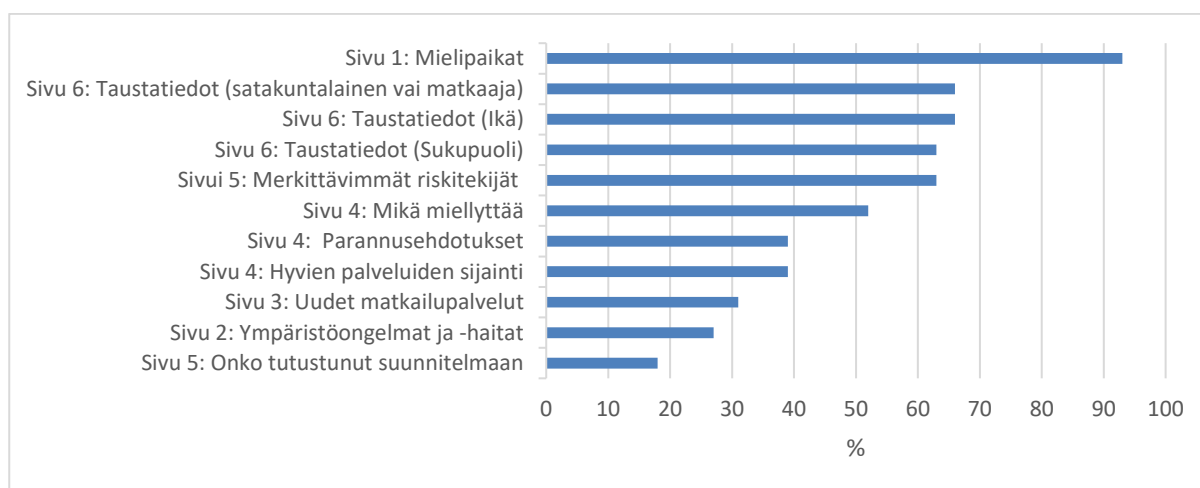
Kuva 2. Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökysely Satakuntaliiton esittelypisteellä Porin asuntomessuilla. (Kuva: Ulla Koivula, Satakuntaliitto).

¹Ijäs, A. (2018). Kestävän matkailun kehittäminen Satakunnan rannikkoalueella –maankäytön suunnittelun näkökulma. <http://www.satakuntaliitto.fi/sites/satakuntaliitto.fi/files/tiedostot/SustainBaltic/Rannikkomatkailun%20kehitt%C3%A4minen_ICZM_luonnos%2019.4.2018.pdf>

2.3. Aineisto ja vastaajamäärät

Karttakyselyllä kerätystä aineistosta muodostettiin spatiaalinen tietokanta, johon sisältyivät vektorimuotoiset pisteet omina tiedostoinaan sekä taulukkomuodossa ei-spatiaalisten kysymysten vastaukset, mm. vastaajien taustatiedot. Linkitys tietokannan eri osien välillä tapahtui vastaajan tunnistenumeron (ID) perusteella. Aineistoja analysoitiin sekä erikseen että yhdessä ArcGIS10.1-, IBM SPSS Statistics 20- sekä Excel-ohjelmistoja hyödyntäen.

Kyselyyn tallentui aukiolon aikana (21.5.–31.7.) 347 käyntiä. Osa vastaajista saattoi jatkaa kyselyä useammalla kerralla, jolloin jokainen hänen käyntinsä tallentui sovelluksen muistiin. 67 kävijää (19 %) vastasi vähintään yhteen kyselyn kysymykseen. Tätä kävijäosuutta pidetään tässä tutkimuksessa varsinaisena vastaajajoukkona. Kyselyn vastausmäärät vaihtelevat kysymysosioittain (kuva 4). Selkeästi eniten vastauksia kyselyssä annettiin osioon mielipaikat.

Kuva 4. Kyselyn vastausmäärät kysymysosioittain.

3. Tulokset

3.1. Taustatietoa vastaajista

Kyselyyn vastanneista 27 % oli miehiä (n=18) ja 36 % naisia (n=24). 37 % vastaajista ei ilmoittanut sukupuolta (n=25). 66 % vastaajista ilmoitti ikänsä (n=44). Ikänsä ilmoittaneiden vastaajien keski-ikä oli 47 vuotta. Miesten keski-ikä oli 51 vuotta ja naisten 46 vuotta. Miehistä nuorin oli 24-vuotias ja vanhin 76-vuotias. Naisista nuorin oli 30-vuotias ja vanhin 63-vuotias. Suurin ikäryhmä oli 45–54-vuotiaat (41 %, n=18) (taulukko *ikäjakauma*). Seuraavaksi eniten vastaajia oli 35–44-vuotiaissa (25%, n=11). Naisista vastaajia oli eniten 45–54-vuotiaissa (46 %, n=11) ja miehiä samassa ikäryhmässä (39 %, n=7).

Vastaajista 55 % (n= 37) ilmoitti asuvansa Satakunnassa ja 6 % vastaajista omistavansa vapaa-ajan asunnon alueella (n=4). Vastaajista 5 %:n (n=3) kohdalla kumpikaan edellä mainitusta ei pätenyt. Kysymykseen *Oletko satakuntalainen vai matkaaaja jätti vastaamatta?* 34 % vastaajista (n=23). Satakunnassa asuvansa ilmoittaneista vastanneista oli miehiä 43 % (n=17) ja naisia 54 % (n=20). Yksi kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut sukupuoltaan. Vapaa-ajan asunnon omistavista kolme oli naisia ja yksi mies.

Taulukko 2. Kyselyyn vastanneiden taustatietoja.

Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma	Henkilöä	%					
Nainen	24	36					
Mies	18	27					
Ei vastausta	25	37					
Yhteensä	67	100					
Ikänsä ilmoittaneiden vastaajien ikäjakauma	Naiset lkm	Naiset %	Miehet lkm	Miehet %	Kaikki lkm	Kaikki %	
0-14	0	0	0	0	1	2	
15-24	0	0	1	6	1	2	
25-34	2	8	2	11	4	9	
35-44	8	33	2	11	11	25	
45-54	11	46	7	39	18	41	
55-64	3	13	2	11	5	11	
65-	0	0	4	22	4	9	
Yhteensä	24	100	18	100	44	99	
Satakuntalainen vai matkaaja	Naiset lkm	Naiset %	Miehet lkm	Miehet %	Ei ilm. sukupuolta	Kaikki lkm	Kaikki %
Asuu Satakunnassa	20	83	17	94	0	37	55
Vapaa-ajan asunto Satakunnassa	3	13	1	6	0	4	6
Ei kumpikaan edellisistä	1	4	0		2	3	5
Ei vastausta					0	23	34
Yhteensä					2	67	100

Yksi vastaajista toimii matkailuelinkeinon palveluksessa. Kysymykseen vastannut ilmaisi olevansa kehittäjä. 66 % (n=44) vastaajista ilmoitti, ettei toimi matkailuelinkeinon palveluksessa. Loput jättivät vastaamatta kysymykseen (n=22).

3.2. Kyselyssä kartoitetut kohteet

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien mielipaikkoja, vastaajien havaitsemia ympäristövaikutuksia ja -ongelmia sekä vastaajien toivomia uusia virkistys- ja matkailupalveluja alueelle. Eniten vastaajat kartoittivat mielipaikkoja ja vähiten uusia virkistys- ja matkailupalveluja (taulukko 3). Seuraavissa kolmessa kappaleessa kuhunkin teemaa syvennyttään erikseen.

Taulukko 3. Kyselyssä kartoitetut teemat.

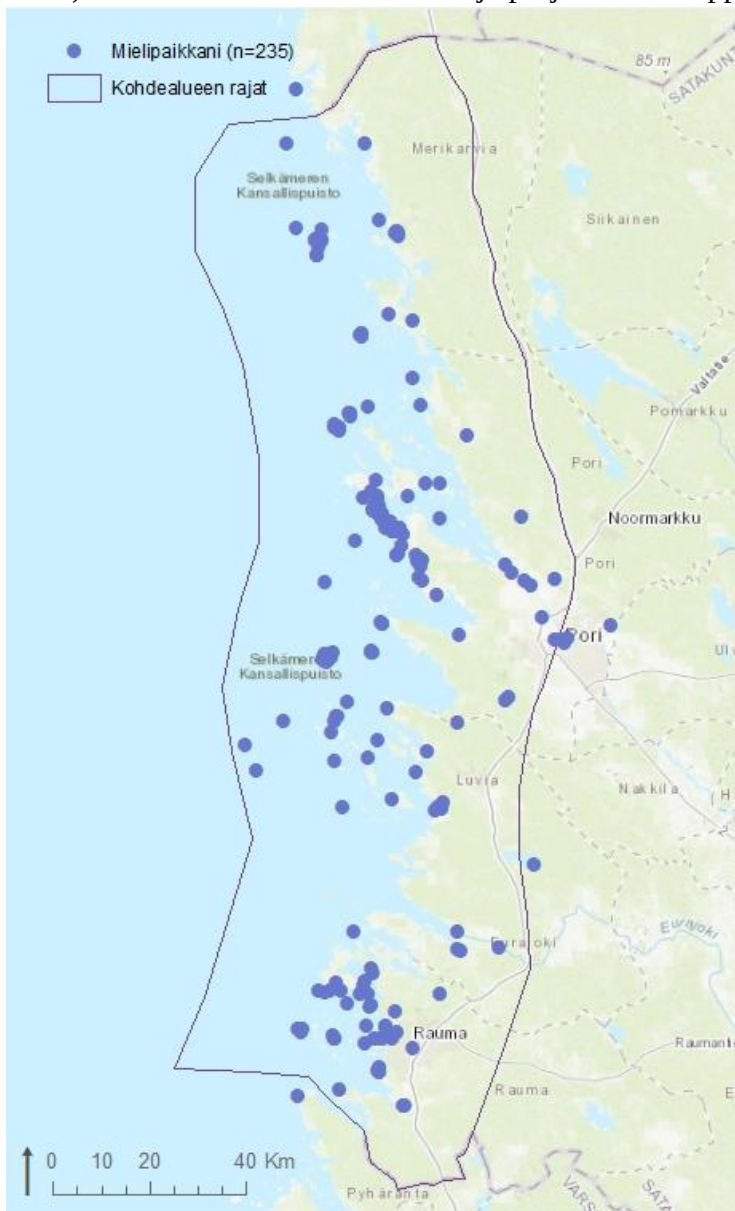
		Merkityt paikat lkm	%	n	Keskiarvo/ vastaaja	Maksimi/ vastaaja	Moodi
Mielipaikat		235	93	62	3-4	14	1
Ympäristövaikutukset ja -ongelmat		36	27	18	2	6	1
Uudet virkistys- ja matkailupalvelut		25	31	21	1	3	1

3.3. Vastaajien mielipaikat Satakunnan rannikkoalueella

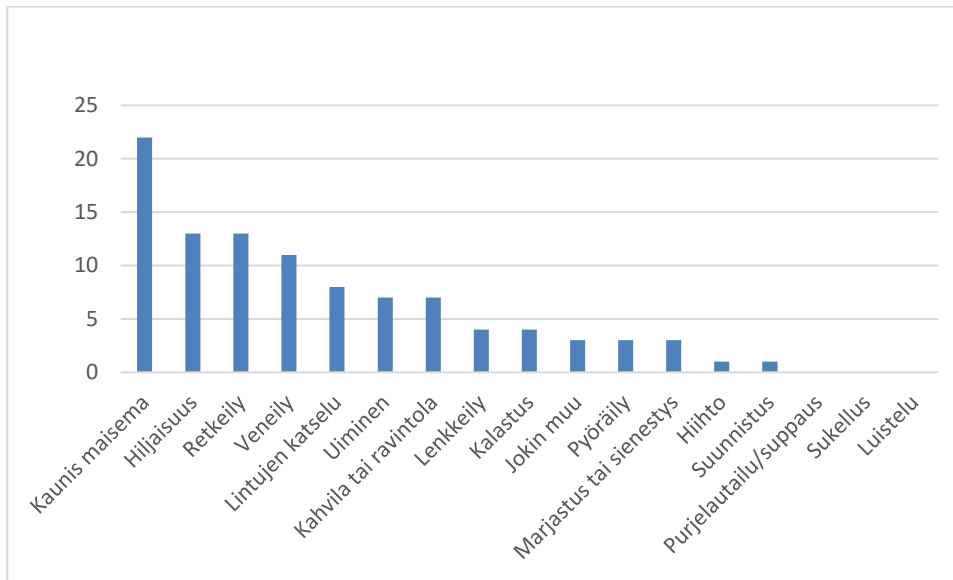
Mielipaikkoja kyselyssä kartoitti 93 % (n=62) kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista miehiä oli 27 % (n=17) ja naisia 39 % (n=24). 34 % (n=21) kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut sukupuoltaan. Kysymykseen vastanneista ikäryhmään 0–14 -vuotiaat ei kuulunut yhtään.

Kysymykseen vastanneista 2 % (n=1) kuului ikäryhmään 15–24 -vuotiaat, 6 % (n=4) ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 18 % (n=11) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 26 % (n=16) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 8 % (n= 5) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 5 % (n=3) ikäryhmään yli 65-vuotiaat. 35 % (n=22) kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut ikäänsä.

Kartalle merkittiin yhteensä 235 mielipaikkaa (Kuva 5). Keskimäärin yksi vastaaja merkitsi 3-4 mielipaikkaa kartalle. Maksimissaan yksi vastaaja merkitsi kartalle 14 mielipaikkaa. Yleisimmin merkittiin yksi mielipaikka kartalle. Yhteensä kaikkiin mielipaikkoihin merkittiin 725 tärkeätä asiaa. Keskimäärin kysymykseen vastanneista yksi vastaaja liitti yhteen paikkaan kolme tärkeätä asiaa. Yleisimmin vastaajat kartoittivat kauniita maisemia (22 %, n=158) (Kuva 6). Toiseksi yleisimmin kartalle merkittiin hiljaisuuden paikkoja (13 %, n=97). Kolmanneksi yleisimmin vastaajat merkitsivät kartalle retkeilypaikkoja (13 %, n=91). Myös veneilypaikat erottuivat muista vastauksista (11 %, n=81). Vähiten merkittiin vaihtoehtoja purjelautailu/suppaus (n=2), sukellus (n=1) ja luistelu (n=1).

Kuva 5. Vastaajien kartoittamat mielipaikat Satakunnan rannikkoalueella.

Kuva 6. Mielipaikkoihin liitetyt tärkeät asiat.

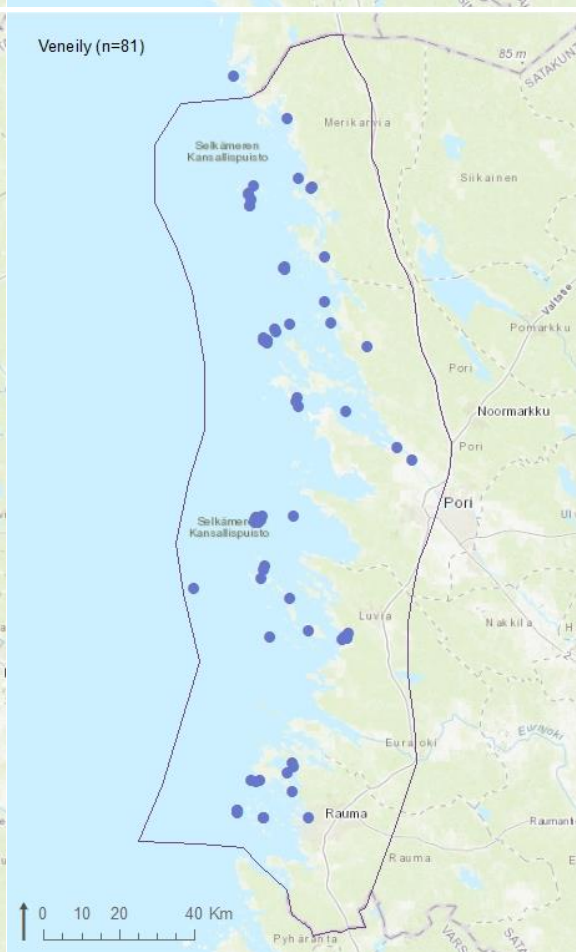
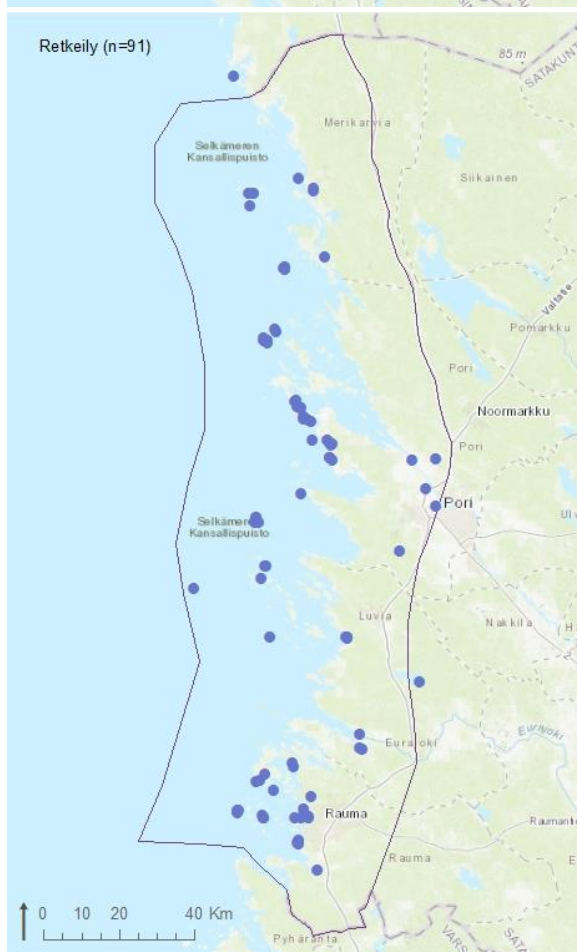
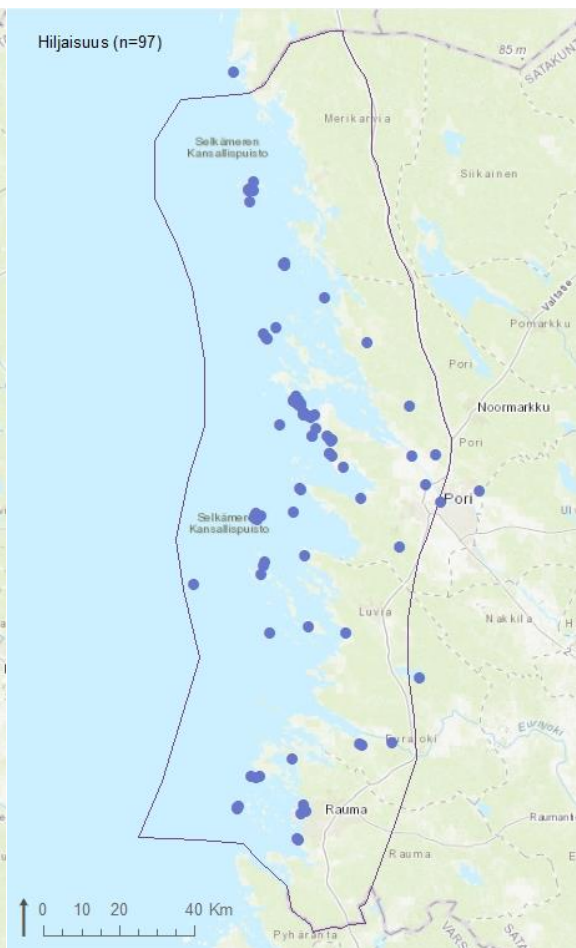
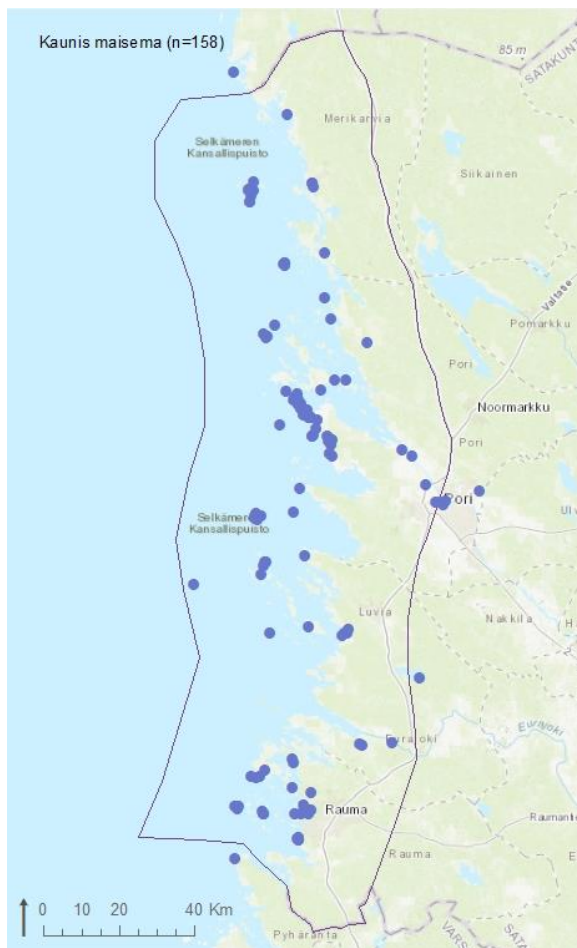
Avoimia vastauksia kirjoitettiin yhteensä 120 kappaletta (taulukko 4). 85 % (n=102) kysymykseen vastanneista kirjoitti paikan nimen, ja 60 % (n=72) vastaajista perustelun sille, miksi tämä paikka ja toiminta/toiminnot ovat tärkeitä. Lisäksi 52 % (n=62) vastaajista kertoi, mikä paikka on joko tarkentamalla paikannimeä (esim. satama, lintutorni jne.) tai vastaamalla *mökki*. Suurin osa vastaajista, jotka eivät olleet kirjoittaneet paikan nimeä olivat kirjoittaneet vastauskenttään *oma mökki*. Lisäksi yksi vastaaja määritteli paikan sanalla *oma nimi tälle pikkuyyteri*. Avoimissa vastauksissa korostuivat seuraavat teemat: luonto (L), tunne (TU), aistikokemus (A), palvelu (P), toiminta (TO) ja kulttuuri (K) (taulukko 4).

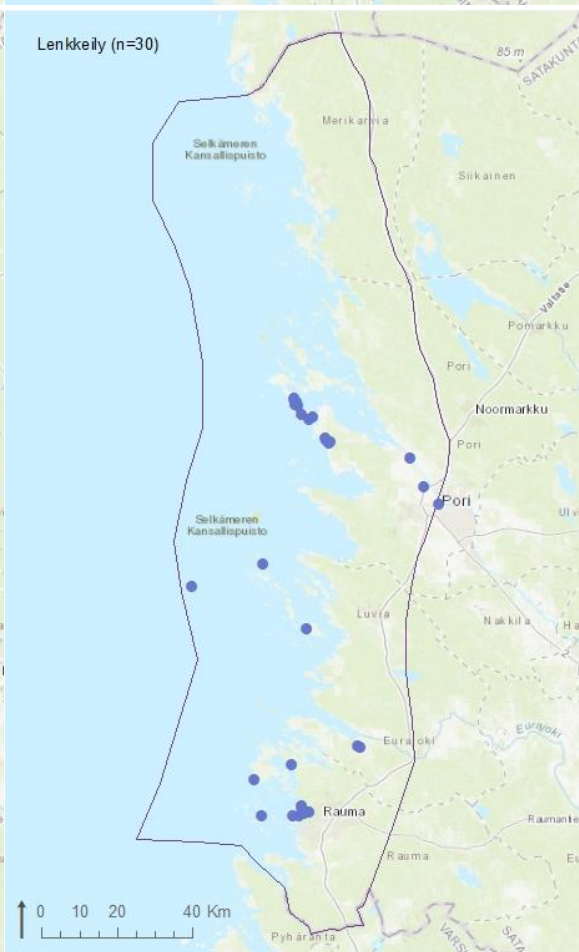
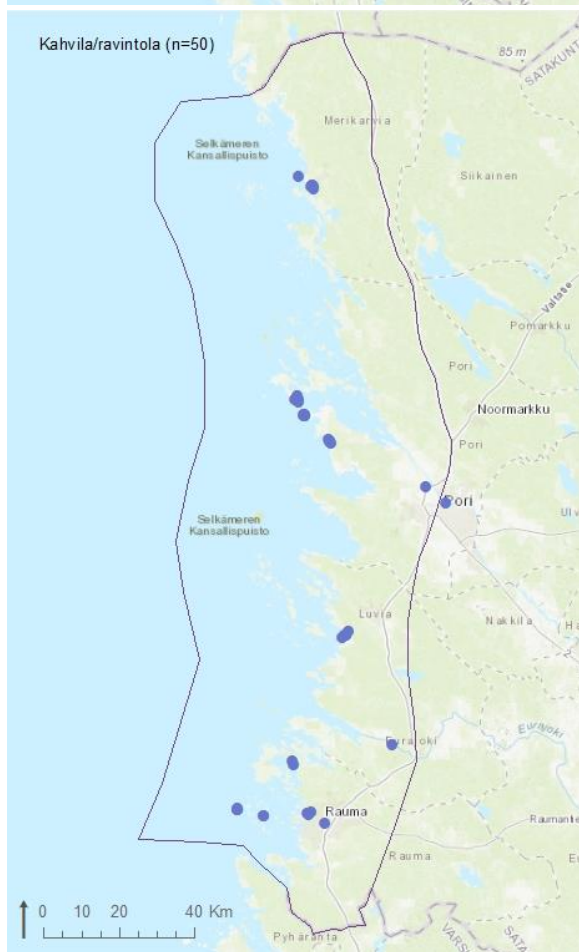
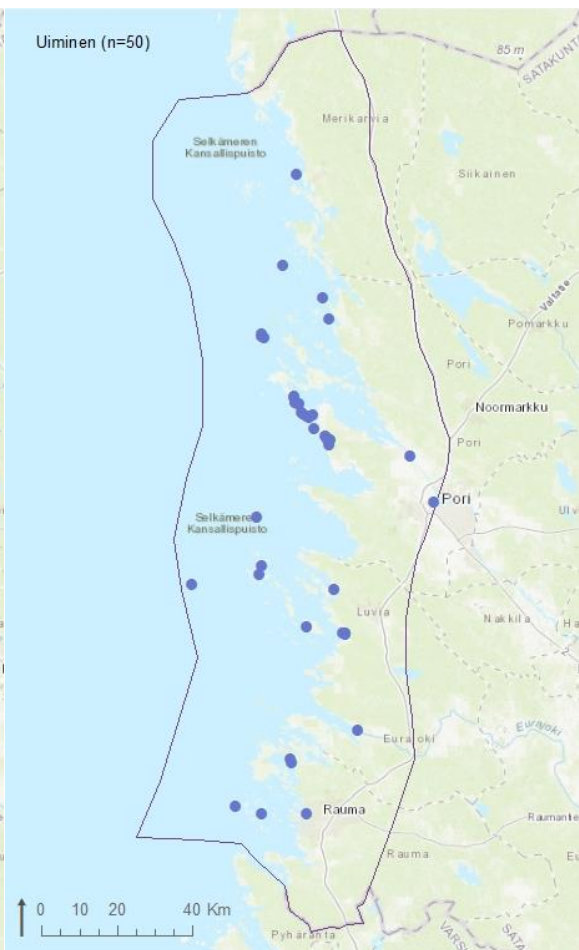
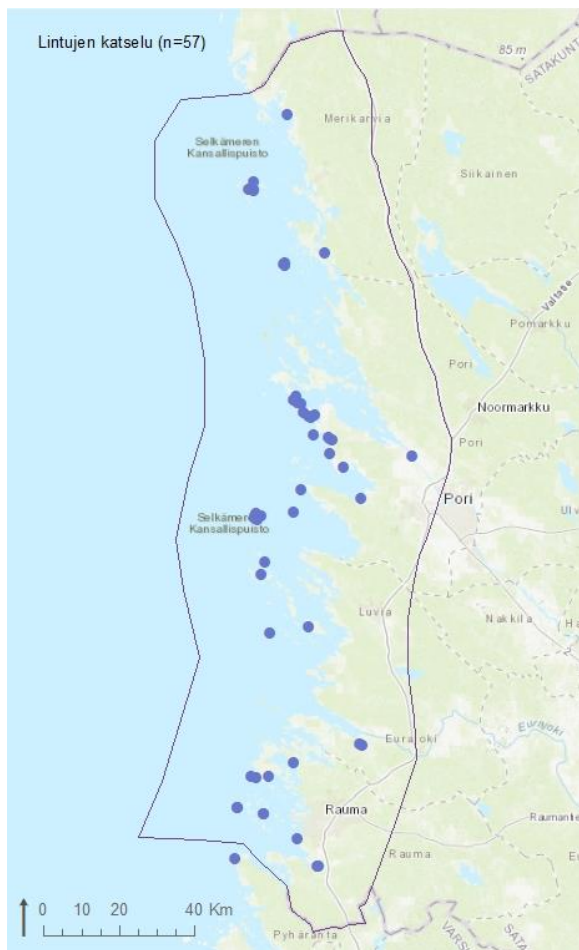
Taulukko 4. Vastaajien kartoittamien mielipaikkojen nimiä ja perusteluja paikan tärkeydelle.

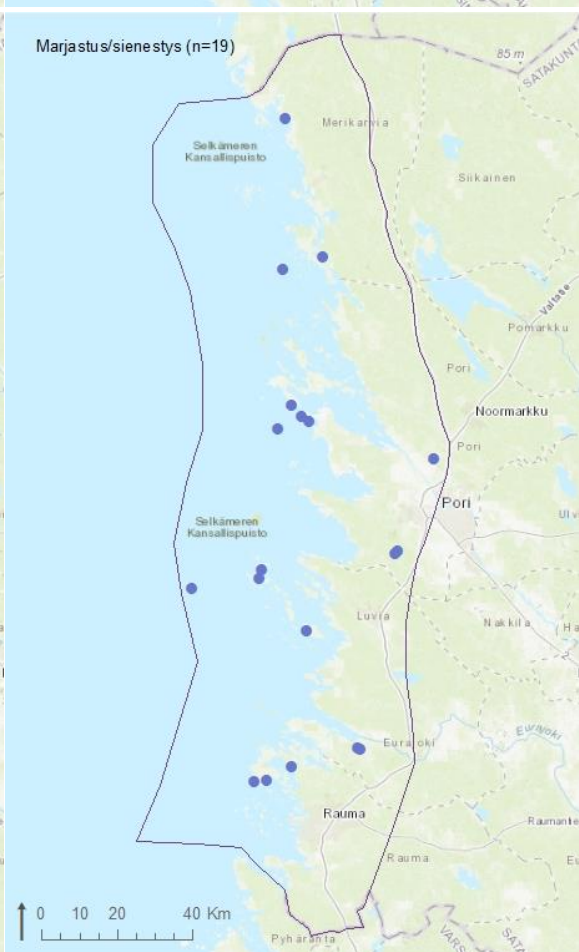
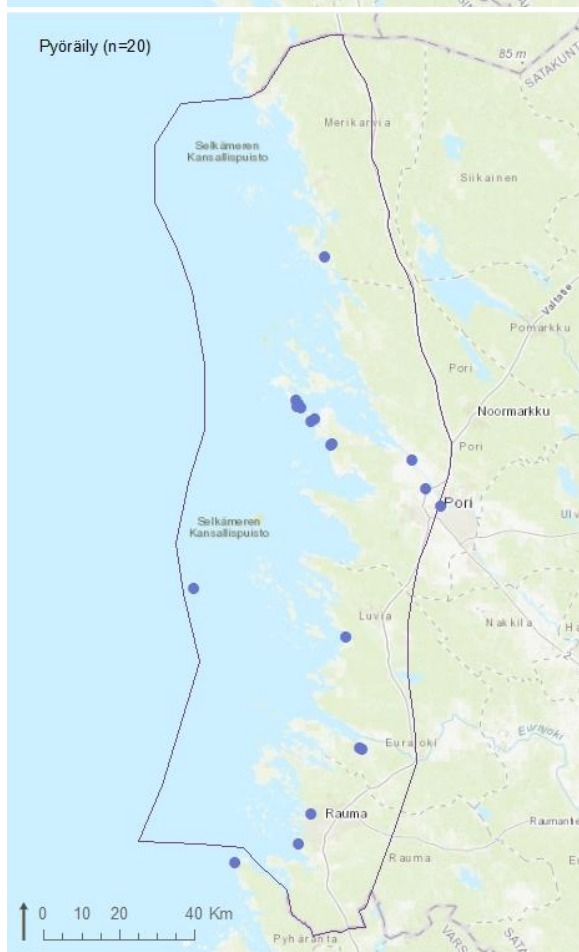
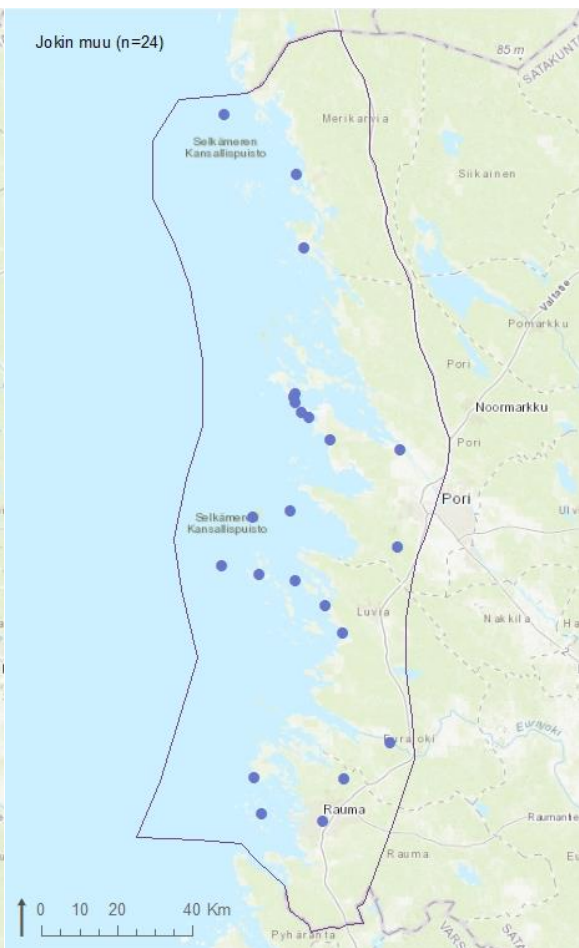
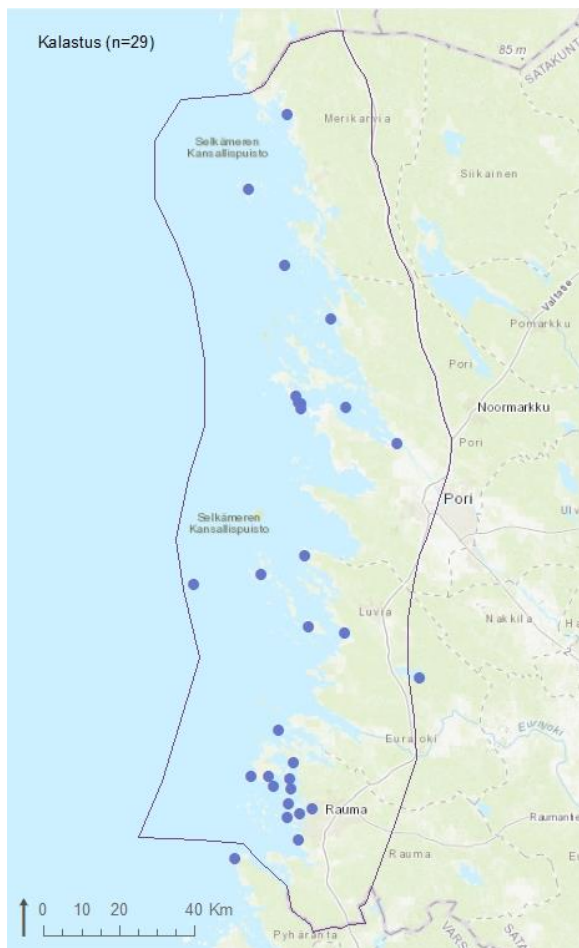
Paikan nimi	Mikä paikka	Miksi tärkeä	Teema
Ahlaisten jokireitti			
Enskeri	retkisatama	Pistäytymispaikka	TO
Enskeri		On monipuolinen veneilykohde, jossa voi uida.	TO
Enskeri			
Herrainpäivät		Luonnoltaan monimuotoinen alue, vanhaa metsää ja avoin merimaisema	L, A
Herrainpäivät	luontopolku		
Herrainpäivät		Maisema, vanha metsä, monimuotoinen luonto	A, L
Iso-Enskeri		Tarjoaa yhdellä retkellä paljon.	TO
Isokari		Tarjoaa ison seikkailun, maailman komeimmat rantakalliot	TO, L
Isomaa		Vapaa-ajan asuntomme on siellä	TO
Isopodan ympäristö		Vesilinnustusta valtion vesillä, hiljaisuus, kauneus, rauha, monipuolinen linnusto, sielu lepää	L, TO, A, TU
Iso-Räyhä ja ympäristö		Vesilinnustus valtion vesillä	TO
Kallo			
Kallo		Luonnonkaunis paikka, jossa kiva käppäillä lasten ja koirien kanssa	L, TO
Kallo			
Kallo		Mahtava meren ääri varsinkin tuulella	A
Kallo ja Reposaaressen takaranta			
Karhuluoto	hiekkaranta	Rauhallinen uima-alue	TU, TO
Kirjurinluoto ja suistojen alue			
Kirkkokangas		Rannikon muinaismuistojen huippukohde	K
Kivinin lehto		Keväiset luonnon äänet (=lintujen laulu), rehevä luonto	A, L
Kokkovuori			
Kolpan lahti		Kuhan kalastus	TO
Krookka	ranta		
Kuumainen		Luonnonrauha. Kohde ei yleisessä virkistyskäytössä	L, TU
Kuumainen	Maakari		
Kuuskajaskari			
Kylmäpihlaja	Selkämeren kansallispuisto	Rakas paikka	TU
Kylmäpihlaja	satama		
Kylmäpihlaja		Merellinen kohde, jonne helppo päästä kesäisin veneettömänkin	TO

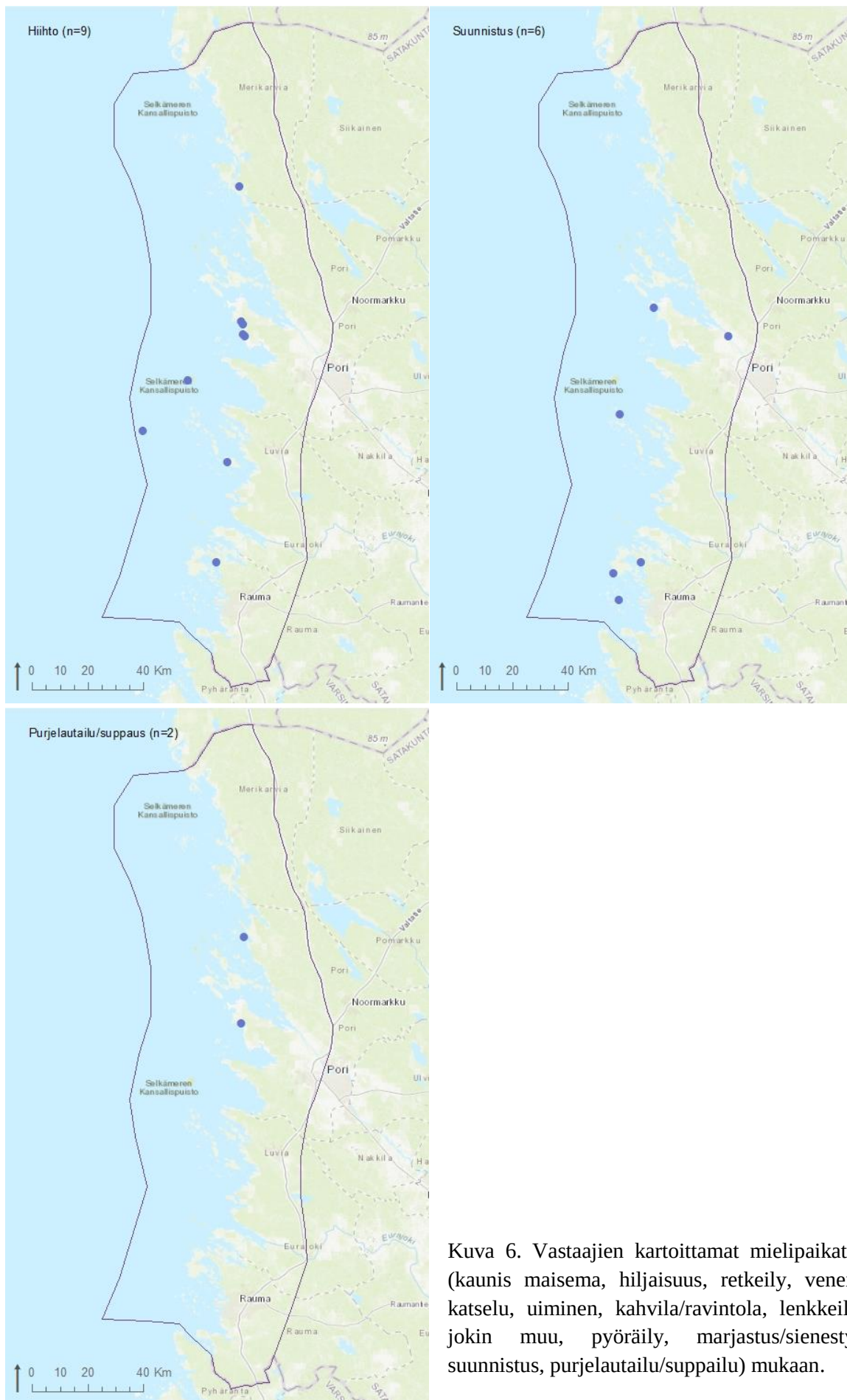
Kylmäpihlaja		Merellinen tunnelma ja hyvät laiturit	TU, P
Kylmäpihlaja			
Kylmäpihlaja	majakka		
Kylmäpihlaja			
Laako		Veneseuran tukikohta	P
Laakonmatala		Keskeistä aluetta lahnan kutukalastukseen Rauman lähialueella verkoilla keväällä	TO
Lahdenselänmatala		Talviaikaan merkittävä alue ahvenen pilkintään. Tosin viimevuosina saaliit ovat hiipuneet kyseisellä alueella.	TO
Laitakari		Paljon toimintaa kesällä. Hyvä uimaranta ja hyvä Paat pub, josta saa tarvittaessa myös ruokaa. Hyvä vierasvenelaituri.	TO, P
Laitakari			
Laitakari	satama		
Laitakari			
Maanpäänniemi	(siianonginta)-ranta	Kaupungin keskeisimpiä siianonginta-alueita	TO
Merikarvia	satama		
Merikarvia	Riispyyn kylä, Kariranta oma koti		
Merikarvia ja sen lähisaaristo		... palveluineen	P
Munakarinsäikkä		Tilaa hengittää ja antaa ajatusten lentää	TU
Munakarinsäikkä			
Munakarinsäikkä		Avoin merimaisema, vuoden- ja vuorokauden aikojen vaihtelun seuraaminen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistäminen upeassa luontokohteessa	A, TO, L
Nurmes		Merellinen retkeilypaikka	TO
Otanlahti			
Ouraluoto		Merellinen luontokohde, kävisin useamminkin, jos pääsisin sinne vaivattomasti	L
Ouran saaret		Ainutlaatuinen luonto- ja kulttuurikohde rannikolla.	L, K
Ouran saaristo			
Ouran saaristo			
Ouran saaristo			
Petäjäs		Eräs harvoja vapaita ongintaan soveltuvia ranta-alueita Petäjäksen alueella	TO
Pietari		Kaunis luonnonvarainen saari, jossa ainutlaatuinen luonto, toisella puolella kalliota, jossa voi oleskella ja toisella puolella lintujen pesintää.	L, A
Pihluksensäikkä		Ainutlaatuinen hiekkasäikkä avomeren laidalla. Näyttävän luontokohde saaristossa. Säikän ulkopuolella on myös hyviä siian ja meritaimenen pyyntialueita.	L, TO
Pori	koiraranta		
Rauma	viljasilojen edusta merellä	Eräs keskeisimmistä Rauman merialueen silakan lisääntymis- ja ruokailualueista, jossa silakan litkaaminen on mahdollista.	L, TO
Reposaari			
Reposaari	aallonmurtajan pääty	Hyvä kalapaikka	TO
Reposaari	takaranta		
Reposaari	takaranta	Kauniit maisemat, alati erilainen meri, rauha, mielenrauha, hiljaisuus	A
Reposaari	Lontoon ranta		
Reposaari	kokonaisuudessaan		
Reposaari		Ainoa alueen kauppa ja myös alko	P
Reposaari	takaranta		
Reposaari	takaranta	Ihana rauha	TU
Reposaari			
Reveli		Upeimpia Suomen saaria	TU
Reveli		Linnuston ja kalastusperinteen huippuja rannikolla	TO
Reveli		Kaunis ja erilainen saari	A
Rihtniemen nokka		Eräs keskeisimmistä meritaimenen rannalta kalastusalueista Rauman seudulla. Myös hyvä lintujentarkkailualue.	TO
Rokinnokka		Eräs harvoista siianongintaan soveltuvista ranta-alueista Rauman seudulla	TO
Rokki			
Ryöväskeri	pursiseuran maja		
Räyhien luodot		Kalastuskulttuurin ikoni	K
Seliskeri	retkisatama	ruuanlaitto mahdollisuus	TO
Seliskeri		Hieno veneretken kohde	TO
Sorkka		Hieno lajisto	L
Syvänraumanlahti	lahden perukka	Eräs parhaista särkeikalojen onginta-alueista Raumalla.	TO
Syvänraumanlahti/Kappelinsalmi/Otanlahti		Helposti saavutettava, meren läheisyys, aktiviteetit/elämä	TO, L
Säppi		Aivan mahtava luontokohde, jossa myös erikoisia eläimiä.	L
Säppi		Aava meri, luonnonrauha. Kävisin usein, jos minulla olisi siihen mahdollisuus (vene, kuljetus)	L, TU
Säppi	majakka ja lintuasema		
Säppi		Tarjoaa seikkailun	TO

		Upea Selkämeren kansallispuiston luontokohde. Kävisin usein, jos minulla olisi oma vene tai sinne olisi enemmän kuljetuksia kuin vain muutamana viikonloppuna heinäkuussa	L
Säppi		Suuret luontoarvot ja meren äänet ja tuoksut	L, A
Säppi		Erämainen, rauhallinen ja hiljainen	L, TU
Topiranta, Mäntyluoto			
Unajanlahti	lintutorni	Erinomainen paikka lintujen tarkkailuun runsaan lajiston ansiosta.	TO
Unajanlahti	lintutorni		
Uniluoto	kokonaisuudessaan		
Verkkokari			
Yttegrund	majakka		
Yteri			
Yteri			
Yteri			
Yteri		Suomen paras lentohietikko meren äärellä	L
Yterin lietteet		Monta kertaa vuodessa lintujen tarkkailu perheen kanssa	TO
Ärvöskivi		Upea ulkomeren luontokohde	L
	oma mökki		
	oma nimi tälle pikkuyteri		
		Menen tuonne ihailemaan, rauhoittumaan ja töitäkin tekemään	TO, TU
		Pidemmän soutumatkan ihana määränpää	
		Onko tällaista olemassa? Ihme maan päällä. Samana päivänä ei jaksa soutaa edestakaisin. Vaatii myös hyvä säätietoja	TU, TO
	kesämökki		
	tuttavan mökki		
		Kalastus	TO
		Matonpesupaikka	TO
	mökki	Omaa aikaa ja rauhallisuutta	TU
	ulkoilupolku	Kiva uusi kohde lähellä. Monipuolinen maasto ja kiva nuotiopaikka	L, P
		Mukava kesäkohde vieraila	TO
		Hylkeenmetsästyspaikka, jokavuotinen tärkeä perinne	TO, K
		Vapaa-ajan asunnon vuoksi	TO
		Vapaa-ajan asunnon vuoksi	TO
	oma mökki		
		Kiva veneilykohde ja ravintola	TO, P
		Tuoretta kalaa kalastaja Venerannalta	P

Kuva 6. Vastaajien kartoittamat mielipaikat 15 teeman (kaunis maisema, hiljaisuus, retkeily, veneily, lintujen katselu, uiminen, kahvila/ravintola, lenkkeily, kalastus, jokin muu, pyöräily, marjastus/sienestys, hiihto, suunnistus, purjelautailu/suppaus) mukaan.

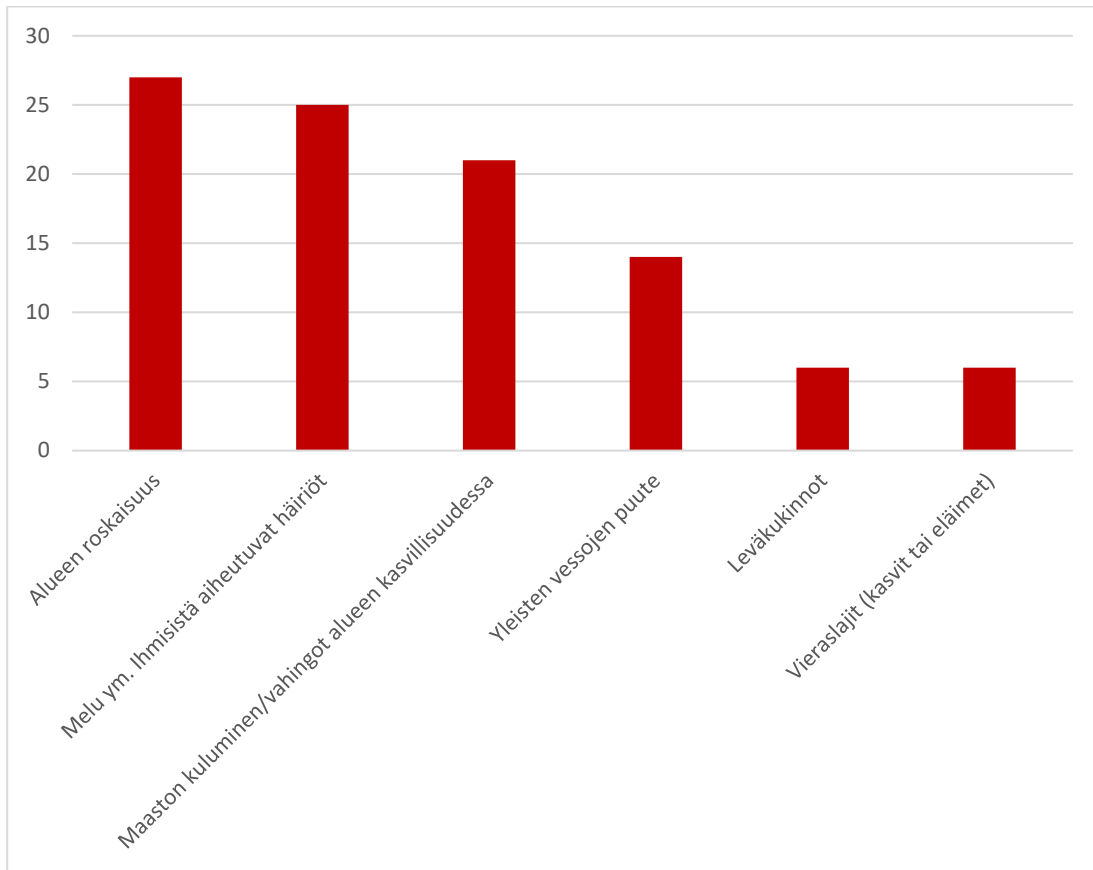
3.4. Vastaaajien alueella havaitsemat ihmisten aiheuttamat ympäristövaikutukset ja -ongelmat

Kysymykseen alueella havaituista ihmisten aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja -ongelmista vastasi yhteensä 27 % (n=18) kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista miehiä oli 56 % (n=10) ja naisia 44 % (n=8). Kysymykseen vastanneista ikäryhmään 0–14 -vuotiaat ei kuulunut yhtään. Kysymykseen vastanneista 6 % (n=1) kuului ikäryhmään 15–24 -vuotiaat, 11 % (n=2) ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 22 % (n=4) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 44 % (n=8) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 11 % (n=2) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 6 % (n=1) ikäryhmään yli 65-vuotiaat.

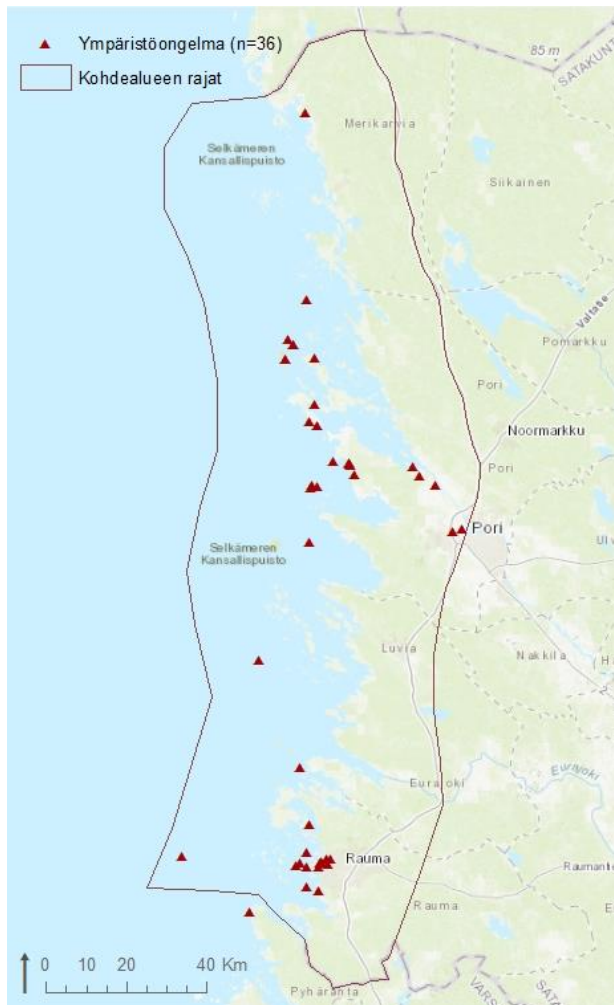
Havaittuja ihmisten aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja -ongelmia merkittiin kartalle yhteensä 36 kertaa. Keskimäärin yksi vastaaja merkitsi kaksi paikkaa kartalle. Yleisimmin kartalle merkittiin yksi paikka. Maksimissaan yksi vastaaja merkitsi kartalle kuusi paikkaa. Ympäristövaikutuksia ja -ongelmia tunnistettiin yhteensä 63 kappaletta. Keskimäärin kysymykseen vastannut tunnisti 3-4 ympäristövaikutusta tai -ongelmaa. Yleisimmin oltiin huolissaan alueen roskaisuudesta (27 %, n=17). Toiseksi yleisemmin (25 %, n=16) vastaajat nimesivät häiritseväksi tekijäksi melun tai muun ihmisistä aiheutuvat häiriötekijät. Kolmanneksi haitallisimmaksi vastaajat kokivat maaston kulumisen/vahingot alueen kasvillisuudessa (21 %, n=13).

Avoimia vastauksia kirjoitettiin yhteensä 18 kappaletta. Yleisimmät huolenaiheet koskivat kalakantoja (n=4) ja linnustoa (n=3). Kalakantoja koskevissa vastauksissa huolestuttivat mustatäplätökon yleistyminen, meritaimenkantojen heikentyminen, kurttureusun leviäminen alueelle, ahvenkantojen taantuminen ja kalojen kulkuväylän tukkiminen rannasta rantaan ulottuvilla verkkojadoilla talviaikaan. Linnustoa koskevissa vastauksissa merimetsojen määrä huolestutti kahta vastaajaa ja yhtä vastaajaa sorsastus ja rauhoitettujen lintujen ampuminen. Myös erilaiset ihmistoiminnan maastoon jättämät jäljet koettiin häiritsevinä. Vastaajat olivat huolestuneet tehdasalueen laajenemisesta virkistysalueille, voimakkaasta veneliikenteestä ja myrkkymaalien käytöstä veneiden pohjassa, koirien jätöksistä rannalla, sekavista rakennelmista, roskista luonnonsuojelualueella, öljyvahingoista, rantalentopallo pylväistä ja frisbeegolfteelineistä, yritystoiminnan aiheuttamasta epäsiisteydestä ja alueen luvattomista rakennelmista. Lisäksi vastaajat olivat huomanneet suuret määrät rihmaleviä uimarannalla ja yleistä rehevöitymistä sekä vesistön umpeenkasvua ja mataloitumista.

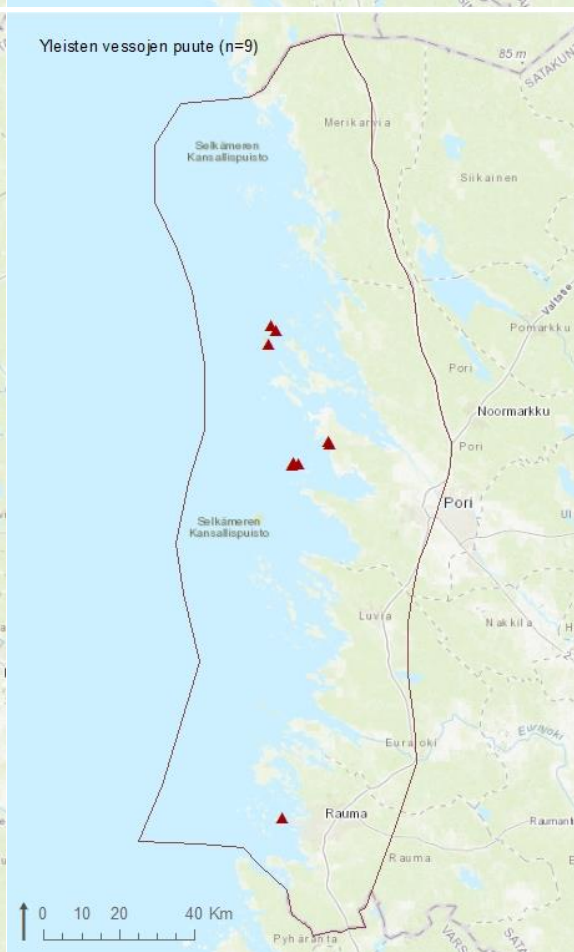
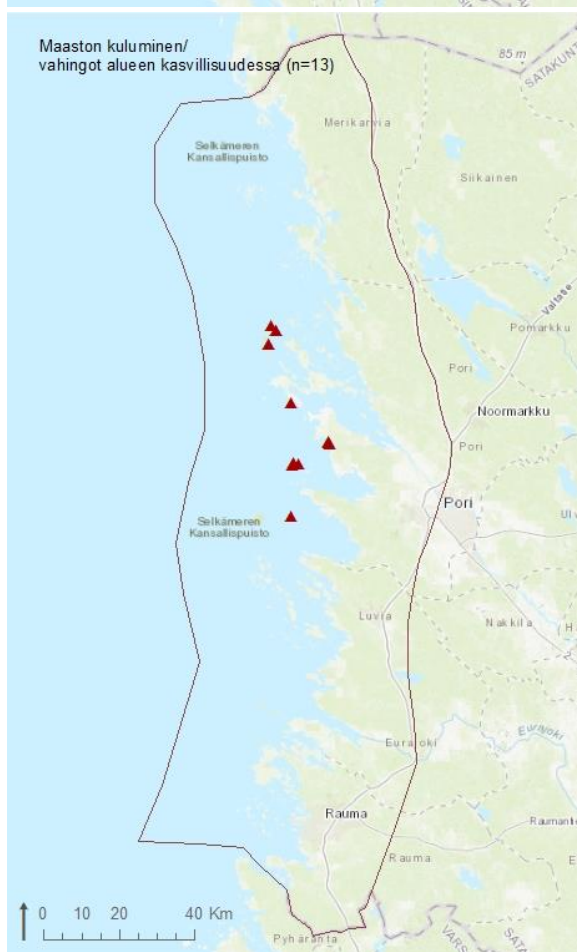
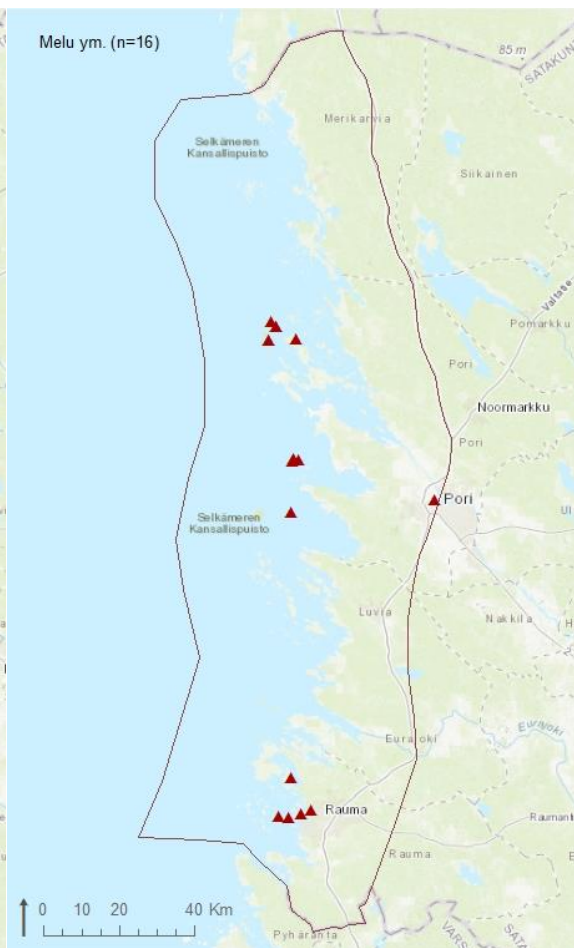
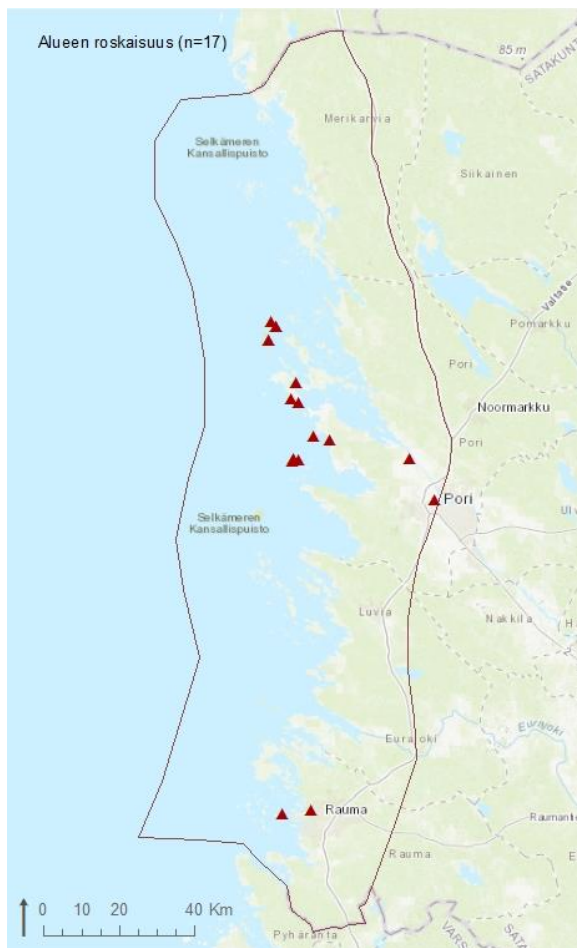
Alueittain vastaukset jakaantuivat siten, että yleisimmin vastaukset koskivat Porin alueella Yyteriä, Outoorin saarta, Kokemäenjoen suistoa ja Preiviikinlahtea (n=6) sekä rannikkoaluetta Raumalla. Yyterin alueella häiriötekijöinä koettiin sekavat rakennelmat, epäsiistit rakennelmat (rantalentopallopylväät, frisbeegolf-telineet), jätökset ja luonnonsuojelualueelle roskaamisen. Kokemäenjoen suiston alueella havaittuja ongelmia olivat umpeenkasvu ja öljyvuoto. Preiviikinlahtea uhkasi vastaajien mukaan sorsastus ja rauhoitettujen lintujen ampuminen. Rauman alueella koettuja ympäristövaikutukset ja -ongelmat liittyivät kalakantoihin sekä rehevöitymiseen. UPM-tehtaan ja Sampaalan teollisuusalueen väliin oli kirjoitettu tehdasalueen laajeneminen virkistysalueelle. Lisäksi merimetsot oli kirjoitettu sekä Rauman sekä Porin ja Merikarvian edustojen merialueille. Merikarvian pohjoisosassa luki myös yritystoiminnan aiheuttama epäsiisteys. Meritaimenkantojen heikentyminen ja kurttureusun leviäminen alueelle oli merkitty aivan kohdealueen ulkopuolelle Pyhäjärven kunnan alueelle.

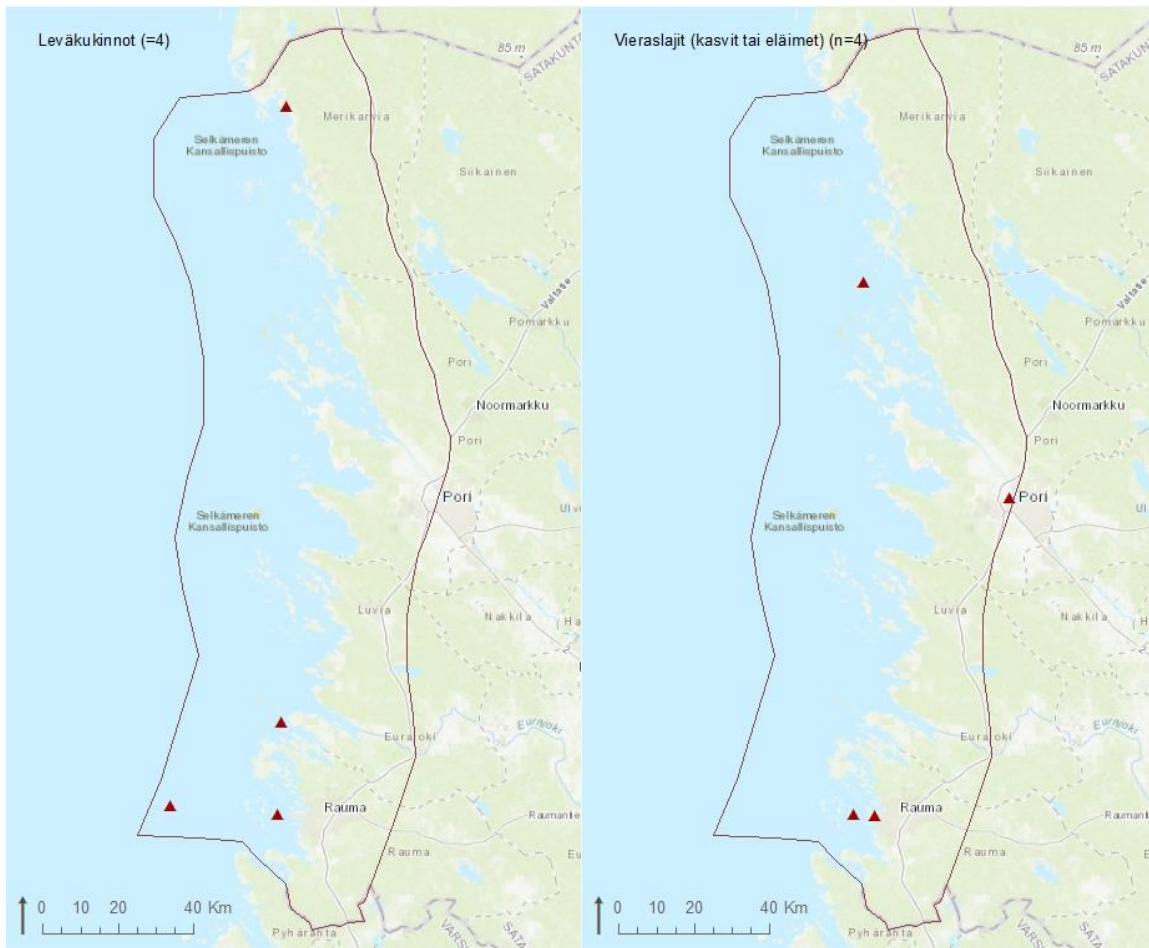

Kuva 7. Vastaajien havaitsemia ihmisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia- ja ongelmia.

Kuva 8. Vastaajien havaitsemia ihmisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja -ongelmia (yhteensä 36 merkintää).

Kuva 9. Vastaajien havaitsemia ihmisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja -ongelmia teemoittain (alueen roskaisuus, melu ym., maaston kuluminen/vahingot alueen kasvillisuudessa, yleisten vessojen puute, leväkukinnot ja vieraslajit).

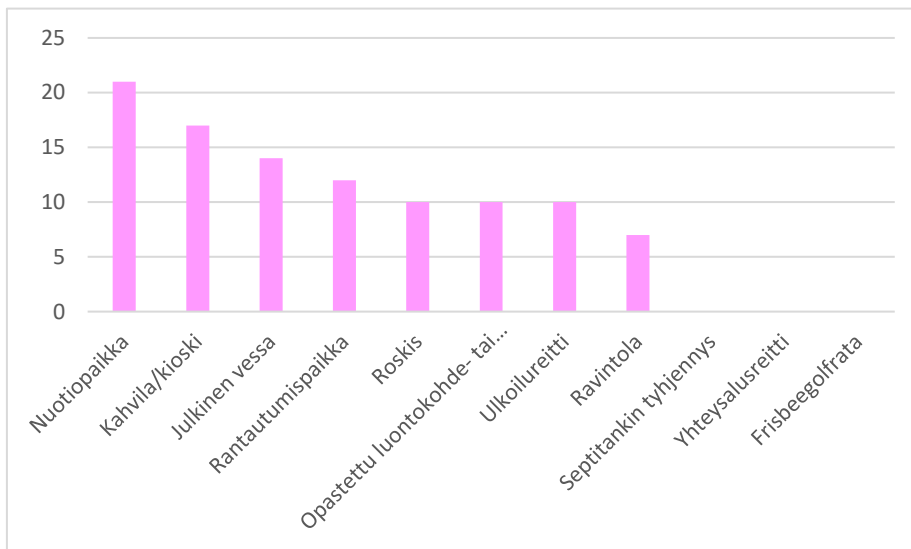
3.5. Vastaajien toivomat virkistys- ja matkailupalvelut alueelle

Kysymykseen vastaajien toivomista virkistys- ja matkailupalveluista alueelle vastasi 31 % (n=21) kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista miehiä oli 48 % (n=10) ja naisia 52 % (n=11). Kysymykseen vastanneista ikäryhmiin 0–14 –vuotiaat ja 15–24 -vuotiaat ei kuulunut yhtään. Kysymykseen vastanneista 14 % (n=3) kuului ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 24 % (n=5) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 38 % (n=8) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 10 % (n=2) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 14 % (n=3) ikäryhmään yli 65-vuotiaat.

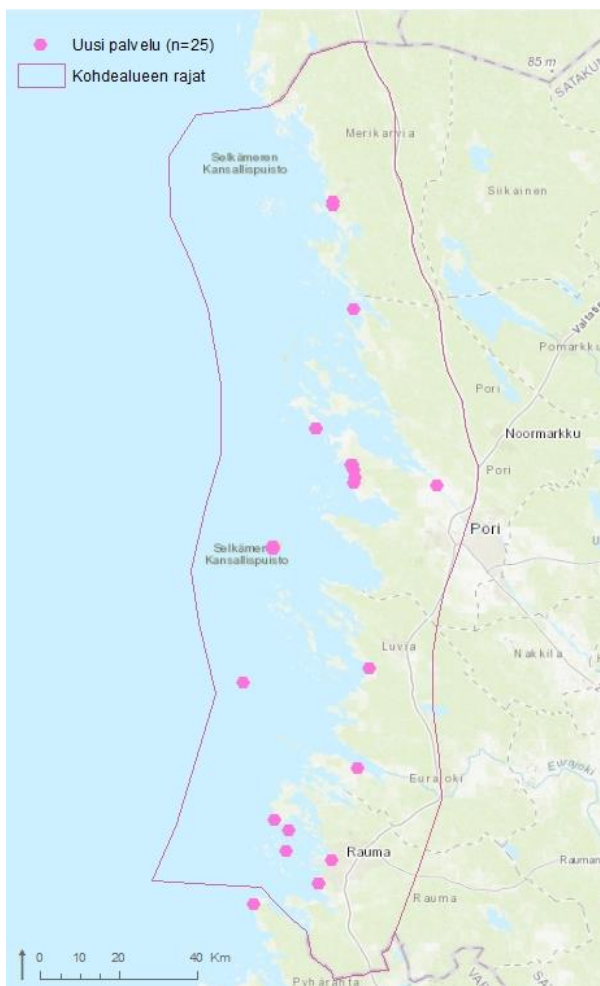
Virkistys- ja matkailupalveluita merkittiin kartalle yhteensä 25 kertaa. Keskimäärin yksi vastaaja merkitsi yhden paikan kartalle. Maksimissaan yksi vastaaja merkitsi kolme paikkaa kartalle. Yleisimmin merkittiin yksi paikka kartalle. Yhtä vastausta, jossa toivottiin nuotiopaikkaa niemenkärkeen Pyhärannan Kukolaan, lukuun ottamatta kaikki vastaukset sijoittuivat kyselyn kohdealueelle. Palveluja toivottiin yhteensä 42 kertaa. Keskimäärin kysymykseen vastannut toivoi kahta palvelua. Enimmillään yksi vastaaja toivoi viittä eri uutta palvelua. Yleisimmin toivottiin uutta nuotiopaikkaa (21 %, n=9) ja toiseksi eniten kahvilaa/kioskia (17 %, n=7) ja kolmanneksi eniten julkista vessaa (14 %, n=6). Lisäksi toivottiin rantautumispaikkaa (12 %, n=5), roskista, opastettua luontokohdetta- tai polkua ja ulkoilureittiä (10 %, n=4) sekä ravintolaa (7 %, n=3).

Avoimissa vastauksissa kysymykseen *Millaisia palveluja tänne toivoisit kehitettävän?* yleisimmin vastaukset koskivat Säppiä ja Yyteriä. Vastaajat toivoivat Säpin majakkaan pääsyä sekä toimintaa ja

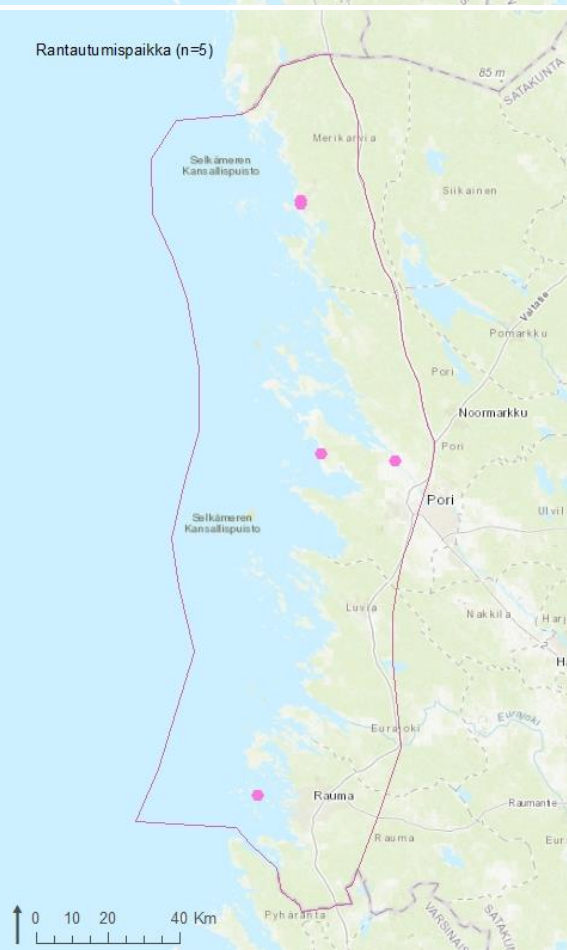
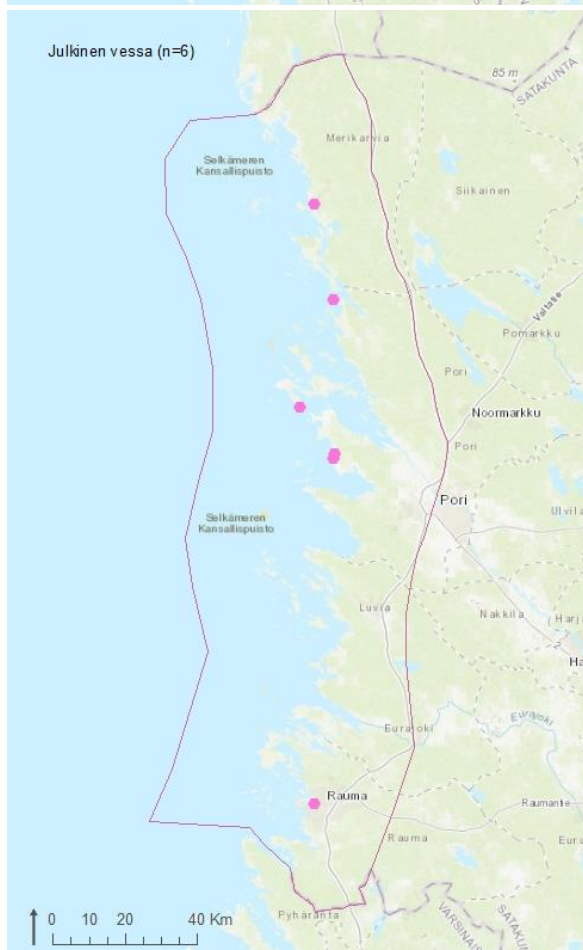
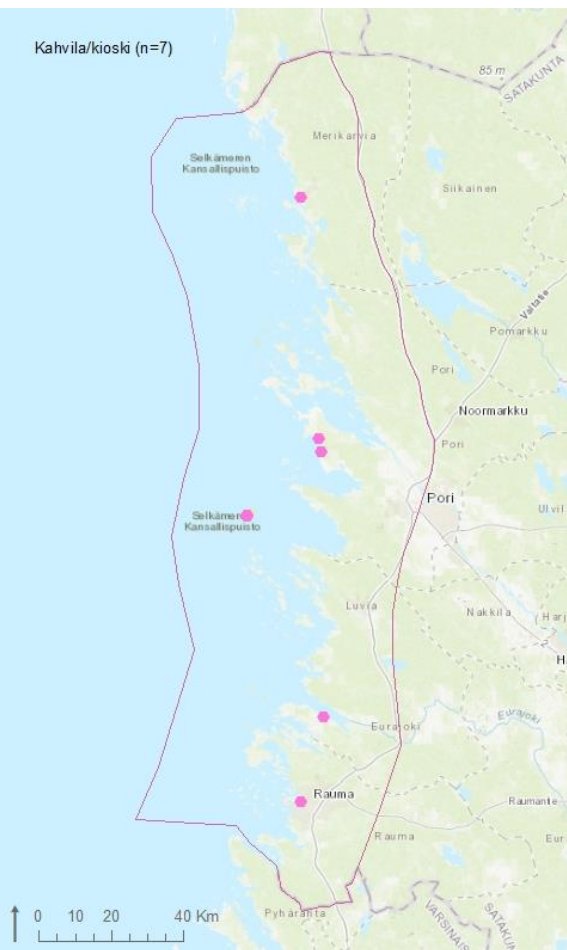
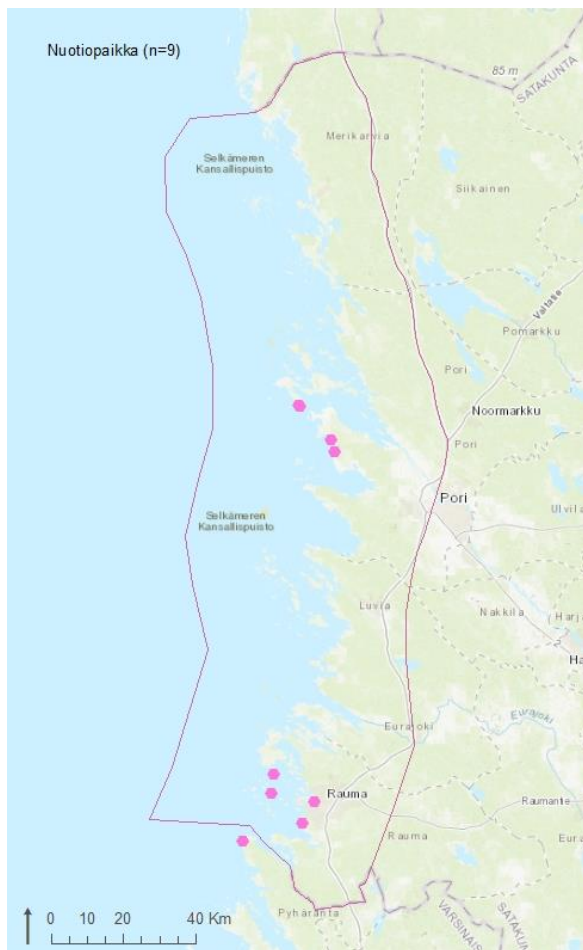
mahdollisuutta ostaa pientä purtavaa Säpissä. Toisaalta yksi vastaaja korosti Säpin vahvuutta ulkomerellisessä luonnonvaraisuudessa ja erämaisyydessä. Vastaajan mukaan Säppiin ei tulisi tuoda matkailuun liittyviä rakenteita. Yhtäältä toivottiin ulkoilmatreenisalia, nuotiopaikkaa, huussia ja Selkämeren opastuskeskusta. Nuotiopaikkaa toivonut vastaaja ehdotti, että jokainen voisi tuoda omat polttopuunsa. Yksi vastaaja toivoi myös majoitusta Laitakariin Luvialle, yksi lisää palveluja Rauman mantereelle ja saaristoon, yksi reipasta yrittäjää Merikarvian Krookan Rantahuoneelle. Lisäksi yksi vastaaja merkitse Merikarvian edustalle mereen merkin, johon kirjoitti *Bensa-asema veneille ja kahvila/ravintola*. Välillä *Reposaari-Merikarvia ei yhtään tankkauspistettä*. Yhteen Rauman Nurmeksen pisteistä oli kirjoitettu: *Täällä on kuulemma hieno ranta. Siellä voisi käydä jos jotenkin pääsisi*.

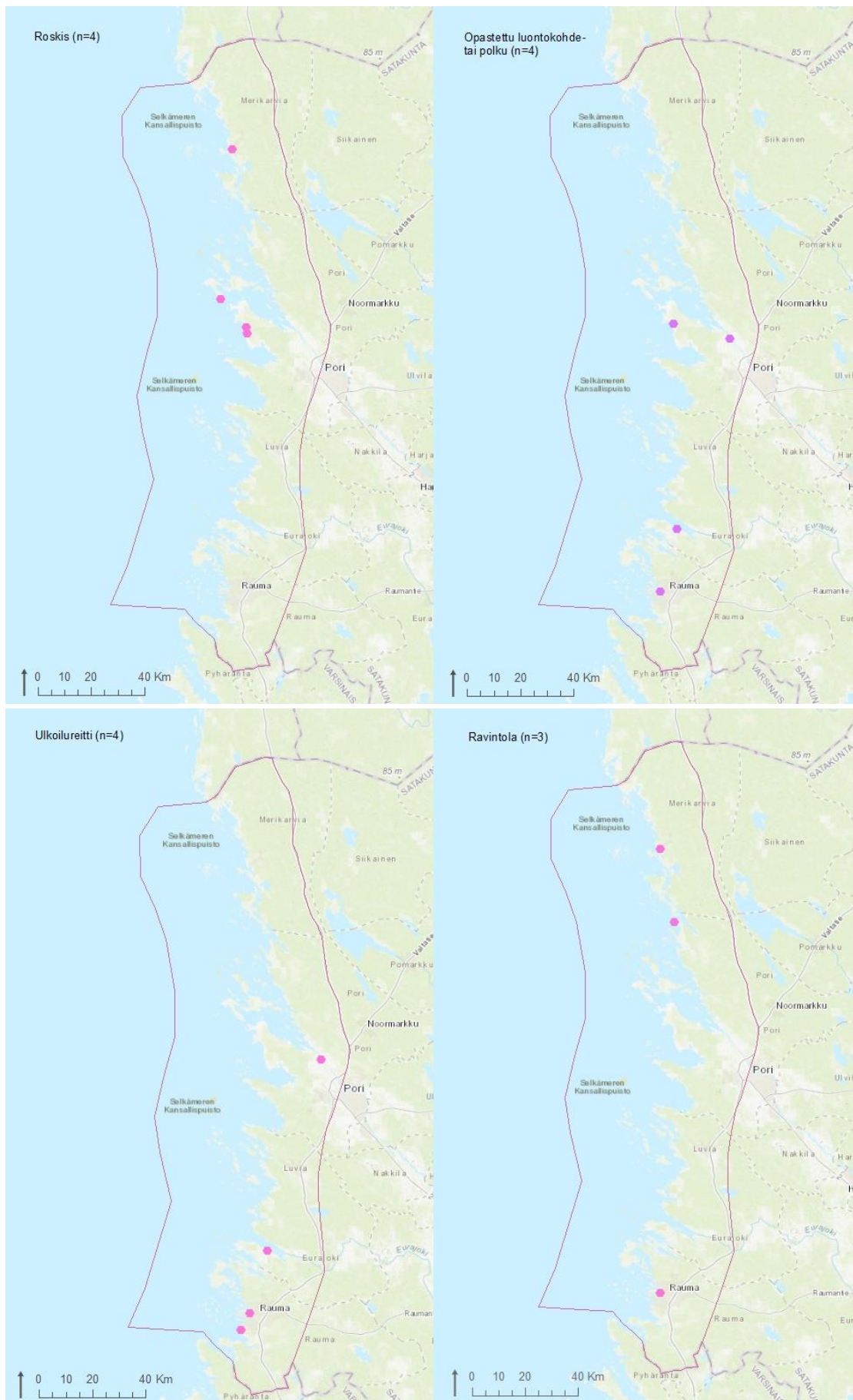

Kuva 10. Vastaajien toivomia uusia palveluita alueelle.

Kuva 11. Vastaajien kartoittamia, uusia palvelutoiveita (yhteensä 25 merkintää).

Kuva 12. Vastaajien kartoittamia uusia palveluita alueelle teemoittain (nuotiopaikka, kahvila/kioski, yleisövesi, rantautumispaikka, roskis, opastettu luontokohde tai -polku, ulkoilureitti ja ravintola).

3.6. Satakunta luontomatkailualueena

Avoimeen kysymykseen *Mikä Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa miellyttää sinua?* oli vastattu yhteensä 35 kertaa eli 52 % kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista oli miehiä 43 % (n=15) ja naisia 54 % (n=19). Yksi vastaajista ei ilmoittanut sukupuoltaan. Kysymykseen vastanneista ikäryhmään 0–14 -vuotiaat ei kuulunut yhtään. Kysymykseen vastanneista 3 % (n=1) kuului ikäryhmään 15–24 -vuotiaat, 9 % (n=3) ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 26 % (n=9) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 37 % (n=13) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 14 % (n=5) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 6 % (n=2) ikäryhmään yli 65-vuotiaat. Kaksi kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut ikäänsä.

Vastaajien Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa tärkeimmäksi kokemaksi asiaksi nousi meri. Meri tai muu veteen viittaava sana mainittiin yhteensä 49 % (n=17) vastauksissa. Mereen liitettiin seuraavia tekijöitä: avomeri, ulkomeren läheisyys, karuus, meri-ilma, merimaisema, merinäkö, meren aavuus, meren tuoksu. Satakunnan rannikko- ja meriluontoa kuvailtiin karuksi, monipuoliseksi, puhtaaksi, vivahtelevaksi, kauniiksi, luonnonmukaiseksi, hyvälaatuiseksi, hienoksi, rosoiseksi, helppokulkuiseksi ja hiljaiseksi. Meren merkitystä kuvailtiin osuvasti seuraavassa vastauksessa: *Avoim merimaisema, horisontin piirtyminen silmiäni eteen ilman ihmistoimintoihin liittyviä rakennelmia.* Avara merimaisemaan liittyi myös huoli tulevaisuudesta: *Vielä on jäljellä vapaitakin ranta-alueita ja toivottavasti säilyvät.* Tärkeäksi koettiin myös mahdollisuus rauhoittua, pitkä side alueeseen sekä kalastuskulttuurin tarinapaikat. Hiljaisuuteen liitettiin myös huolia. Heinä-elokuu koettiin alueella vilkkaaksi. Lisäksi hiljaisuus koettiin hupenevaksi luonnonvaraksi. Yksi vastaajista puki suhteensa Satakunnan rannikko- ja meriluontoon ja alueen ominaispiirteisiin sanoiksi omakohtaisella tarinalla: *Olen kasvanut näissä maisemissa. Vaikka asun Turussa ja veneilen paljon sen saaristossa ei nämä karut karikot lähde mielestä koskaan.* Avoimissa vastauksissa vertailtiin Satakunnan rannikko- ja meriluontoa myös Saaristomereen ja Suomenlahteen. Vastauksissa korostui Satakunnan rannikko- ja meriluonnon puhtaus ja rosoisuus verrattuna kahteen muuhun merialueeseen. Vain yksi vastaajista mainitsi erikseen lajiston ja erityisesti tyrnit. Samoin linnusto ja eläimet oli mainittu yhdessä vastauksessa.

Avoimeen kysymykseen hyvien palveluiden sijainnista vastasi 39 % (n=29) kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista naisia oli 59 % (n=17) ja miehiä 38 % (n=11). Yksi kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut sukupuoltaan. Kysymykseen vastanneista ikäryhmään 0–14 -vuotiaat ei kuulunut yhtään. Kysymykseen vastanneista 4 % (n=1) kuului ikäryhmään 15–24 -vuotiaat, 4 % (n=1) ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 24 % (n=7) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 41 % (n=12) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 17 % (n=5) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 4 % (n=1) ikäryhmään yli 65-vuotiaat. Kaksi kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut ikäänsä.

Kysyttäessä hyvien palveluiden sijaintia Rauma mainittiin kaupungeista yleisimmin. 35 % (n=10) vastaajista kirjoitti sanan Rauma vastauskenttään. Kolmessa vastauksessa tarkentavana määritelmänä oli Rauman saaret/saaristo. Muista alueen kaupungeista mainittiin Merikarvia (21 %, n=6), Luvia (10 %, n=3) ja (Meri-)Pori (7 %, n=2). Paikoista yleisimmin mainittiin Reposaari (31 %, n=9), Laitakari (21 %, n=6) ja Yyteri (17 %, n=5). Lisäksi mainittiin kolmesti Kylmäpihlaja ja Poroholma, kahdesti Krookka ja Otanlahti sekä kerran Kuuskajaskari, Syväraumanlahti ja Kallo, jota kiiteltiin kahvilan saamisesta. Yhdessä vastauksessa luki *Jossain muualla kuin rannalla.*

Parannusehdotuksia koskevaan kysymykseen vastasi 39 % (n=26) kaikista vastaajista. Kysymykseen vastanneista naisia oli 46 % (n=12) ja miehiä 54 % (n=14). Kysymykseen vastanneista ikäryhmiin 0–14 -vuotiaat ja 15–24 -vuotiaat ei kuulunut yhtään. Kysymykseen vastanneista 8 % (n=2) kuului

ikäryhmään 25–34 -vuotiaat, 27 % (n=7) ikäryhmään 35–44 -vuotiaat, 38 % (n=10) ikäryhmään 45–54 -vuotiaat, 12 % (n=3) ikäryhmään 55–64 -vuotiaat ja 12 % (n=3) ikäryhmään yli 65-vuotiaat. Yksi kysymykseen vastanneista ei ilmoittanut ikäänsä.

Parantamisen kohteiksi vastaajat luettelivat sekä matkailu- ja virkistyskäyttöpalveluita että luontoympäristöön liittyviä kehittämisideoita. Parantamisehdotuksista matkailu- ja virkistyskäyttöä koski 77 % (n=20) vastauksista ja 12 % luontoympäristöä (n=3). Lisäksi kaksi vastauksista koski sekä matkailu- ja virkistyskäyttöä että luontoympäristöä. Yksi vastaajista vastasi kysymykseen *En osaa sanoa*.

Matkailu- ja virkistyskäyttöä koskevat parannusehdotukset koskivat palveluita (n=10), jätehuoltoa (n=3) ja veneilyä (n=4). Palveluita koskevat vastaukset käsitelivät veneilijöille ja muille käyttäjille suunnattuja peruspalveluita, julkisia liikenneyhteyksiä sekä markkinointia ja tuotteistamista. Vastaajat tunnistivat, että peruspalvelut ovat heikot erityisesti Porin alueella, Reposaaressa ja Merikarvian ranta-alueella. Myös Kokemäenjoelle kaivattiin veneilypalveluita. Yksi vastaaja mainitsi, että ainoa tankkauspaikka on Reposaaressa. Yksi vastaaja kertoi, että Merikarvian ja Reposaaaren välillä ei ole lainkaan palveluita. Yksi vastaaja koki Yyterin palvelut sekaviksi kesällä, eivätkä ne palvele alueen ympärivuotista käyttöä. Yksi vastaaja korosti, että retkisaarien peruspalvelut ja -rakenteet tulisi pitää kunnossa. Lisäksi palveluiksi toivottiin julkisia veneilyretkiä kohteisiin sekä niitä tukevaa julkista liikennettä, kuten yksi vastaaja puki ongelman sanoiksi: *Autottomalle ja veneettömälle merikohteet ovat osin saavuttamattomissa*. Lisäksi yhdessä vastauksessa toivottiin lisää penkkejä. Kaksi vastaajaa ehdotti alueen parempaa markkinointia. Näistä toinen kaipasi alueen kokonaisvaltaista kehittämistä, mikä kattaa paitsi infran kehittämisen myös alueen tuotteistamisen. Toinen markkinointia ehdottanut toivoi esittelykeskusta: *Selkämeren kansallispuisto ja siihen liittyvät muut luontoalueet tarvitsevat yhden selkeän esittelypaikan, joka saisi sijoittua Yyterin Sannoille. Vanha Meriravintola toimisi erinomaisesti tässä tarkoituksessa*.

Jätehuoltoa koskevissa vastauksissa toivottiin lisää roskiksia alueelle. Lisäksi vastaajat ehdottivat, että roskiksia voisi sijoittaa rannalle johtaville teille ja poluille. Nykyisin roskiksia on vain muutama ja ne tyhjennetään harvoin. Yhdessä vastauksessa toivottiin myös Yyterin vessojen ympärivuotista aukioloa. Veneilyä koskevat ehdotuksista kaksi liittyi väylien syvyyksiin, näistä toinen koski Säppiä. Yhdessä vastauksessa joelle toivottiin parempia veneiden laskupaikkoja. Näiden lisäksi kolmessa vastauksessa mainittiin vain paikan nimi. Mainittuja paikkoja olivat Luvian ulkosaaret, Porin matkailusaaret, Reposaaari ja Krookan rantahuone.

Luontoympäristöä koskevista ehdotuksista kaksi liittyi maisemallisten arvojen ja luontoarvojen vaalimiseen alueiden käytössä ja kehittämisessä. Toinen vastaajista mainitsi esimerkkinä Porin Yyterin. Yksi vastaajista toivoi kunnalta apua kasvuston runsauden kanssa, vaikka piti vesistön kuntoa parempana, kun merimetsot ovat poissa. Yksi vastaajista ehdotti, että metsästys tulisi kieltää Viasvedenlahden Rähkien saaristossa. Vastaajan huolena oli metsästyksen valvomattomuus alueella, joka on mataluutensa ansiosta poikkeuksellinen vesilintujen levähdysalue.

Sekä matkailu- ja virkistyskäyttöä että luontoympäristöä koskevissa vastauksissa ilmeni intressiriidat sekä turistien luonnolle aiheuttama uhka, kuten roskaaminen. Intressiriidat maininnut vastaaja oli huolissaan teollisuuden ja satama-alueiden maankäytön sekä virkistyskäytön tarpeiden kohtaamattomuudesta: *Alueella on vakavia intressiristiriitoja teollisuus- ja satama-alueiden maankäytön ja virkistyskäytön välillä. Ympäristössä tapahtuville hitaille muutoksille ollaan sokeita. Tärkeimmät kaupungin edustan kalapaikat on vallattu teollisuus- ja satamakäyttöön tai niille on*

rakennettu asuntoja tai mökkejä. Vapaata rantaviivaa on heikosti. Kaupungin edustalla sijaitsevat kalojen kutualueet ovat vaarassa rihmalevien, maanmuokkauksen, ruoppausten ja voimakkaan veneliikenteen vuoksi. Särkikalat yleistyvät ja ahven, siika ja taimen harvinaistuvat. Uutena vieraslajina mustatäplätokkoa esiintyy runsaasti.

3.7. Luontomatkailun kehittäminen

Vastaajista 18 % (n=12) ilmoitti tutustuneensa suunnitelmaan kestävän meri- ja rannikkomatkailun edistämiseksi Satakunnassa, 46 % vastaajista ei vielä ollut tutustunut (n=31). Kukaan vastaajista ei ilmaissut, ettei olisi kiinnostunut suunnitelmasta. Kysymykseen jätti vastaamatta 36 % vastaajista (n=24). Suunnitelmaan tutustuneista naisia oli 58 % (n=7) ja miehiä 33 % (n=4). Yksi suunnitelmaan tutustuneista vastaajista ei ilmoittanut sukupuoltaan.

Vastaajista, jotka eivät vielä olleet tutustuneet suunnitelmaan oli naisia 55 % (n=17) ja miehiä 45 % (n=14). Kysymykseen vastanneista (n=24) naisista 29 % (n=7) oli tutustunut suunnitelmaan ja miehistä (n=18) 22 % (n=4). Suunnitelmaan oli tutustuttu eniten ikäryhmässä 45–54-vuotiaat (42 %, n=5).

63 % kyselyyn vastanneista (n=42) valitsi vähintään yhden vaihtoehdon koskien merkittävimpiä riskitekijöitä Satakunnan rannikkoalueen virkistyskäytön ja vetovoiman kannalta tulevina vuosina. Yhteensä merkittäviä riskitekijöitä valittiin 93 kertaa. Yleisimmin yksi vastaaja nimesi kaksi merkittävää riskitekijää (36 %, n=15) ja toiseksi yleisimmin kolme vaihtoehtoa (24 %, n=10). Riskitekijöistä useimmiten mainittiin vaihtoehto *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen*, jonka mainitsi 64 % (n=27) kysymykseen vastanneista. Toiseksi eniten vastauksia keräsi vaihtoehto *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen*, jonka 45 % (n=19) vastaajista nimesi merkittävimmiksi riskitekijöiksi. Kolmanneksi merkittävimmäksi riskitekijäksi valikoitui *Tarjolla olevien palveluiden vähyys* (36 %, n=15). Vaihtoehdot *Ihmismäärien kasvu alueella ja siitä aiheutuvat häiriötekijät (mm. melu)* ja *Saaristoalueiden huono saavutettavuus* valittiin riskitekijäksi yhtä monta kertaa (26 %, n=11). Myös avoin vaihtoehto *Jokin muu* valittiin kymmenen kertaa 24 % vastauksia (n=10).

Kaikki kohdan *Jokin muu* valinneet vastaajat perustelivat vastaustaan. Yleisin huoli oli teollisuuden lisääntyminen ja suunnitelmat. Kolme vastaajista nimesi Fortumin (jätevesi)suunnitelman merkittäväksi uhkatekijäksi koskien Satakunnan rannikkoalueen virkistyskäyttöä ja vetovoimaa tulevina vuosina. Myös tuhkan käsittelylaitos mainittiin. Muita merkittäviä tekijöitä olivat intressiristiriidat ja kilpailu vesi- ja maa-alueista teollisuuden, logistiikan ja virkistyskäytön välillä, piittaamattomuus luonnon arvoista, päästöt Kokemäenjokeen viime vuosina, villi verkkokalastus jokisuistossa ja turismin uhka luonnolle. Yhden vastaajan mukaan nykytilanne on riittävä, mutta lisääntyvää käyttöä tai liiketoimintamahdollisuuksia varten julkinen sektori voisi investoida infraan. Yksi vastaaja korottaa ympäristön huomioimista kokonaisuutena merialueella:

Ympäristö on kokonaisuus merialueellakin. Jos painotetaan luontomatkailua ja luontoarvoja (kuten suunnitelmaluonnoksessa tehdään, vaikka kulttuuriympäristöt toki mainitaan), toimijat sektoroituvat ja kokonaisuus jää huomioimatta. Jos kestävyyttä haetaan, kaikessa toiminnassa pitäisi huomioida sosio-kulttuuriset vaikutukset ja alueella jatkuvasti operoiva paikallisyhteisö. Samoin pitäisi varmistaa matkakilutulon riittävä tulouttaminen alueelliseen luonnon- ja kulttuuriympäristön hoitoon niille tahoille jotka siitä vastaavat. Vesienhoidosta vastaavat useimmiten eri toimijat kuin matkailusta. Jos vaikkapa kanoottiretki tuo matkailutuloa jollakin joella tai rannikkoalueella toimivalle yrittäjälle, pitää sen tuoda tuloa myös alueen

vesienhoitotyöhön. Ympäristötietoisuus suunnitelmassa olikin huomioitu, mutta sen sisältöjä voisi ammentaa käytännön suojelutyöstä sekä luonnon- että kulttuuriympäristön hoidon osalta.

Kysymykseen merkittävistä riskitekijöistä vastanneista naisia oli 55 % (n=23) ja miehiä 45 % (n=19). Naiset valitsivat 49 % (n=46) ja miehet 51 % (n=47) merkittävämmistä riskitekijöistä. Naiset valitsivat yleisimmin vaihtoehdon *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* (37 %, n=17). Miehet valitsivat yleisimmin vaihtoehdon *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen* (25 %, n=12). *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* oli miesten vastauksissa toiseksi yleisimmin valittu vaihtoehto (21 %, n=10).

Taulukko 5. Sukupuolen mukaan tarkasteltuna vastaajien kokemat merkittävät riskitekijät alueella.

Riskitekijä	Nainen	Mies	Kaikki
Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen	17 (37 %)	10 (21 %)	27 (29 %)
Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen	7 (15 %)	12 (25 %)	19 (20 %)
Tarjolla olevien palveluiden vähyys	7 (15 %)	8 (17 %)	15 (16 %)
Ihmismäärien kasvu alueella ja siitä aiheutuvat häiriötekijät (mm. melu)	4 (9 %)	7 (15 %)	11 (12 %)
Saaristoalueiden huono saavutettavuus	6 (13 %)	5 (11 %)	11 (12 %)
Jokin muu	5 (11 %)	5 (11 %)	10 (11 %)
Yhteensä	46	47	93

Ikäryhmittäin tarkasteltuna *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* ja *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen* mainittiin molemmat kerran ikäryhmässä 15–25-vuotiaat. *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* oli yleisimmin valittu vaihtoehto ikäryhmissä 25–34 -vuotiaat (27 %, n=3), 35–44 -vuotiaat (29 %, n=6), 45–54 -vuotiaat (26 %, n=10) ja 55–64 -vuotiaat (38 %, n=5). Ikäryhmässä yli 65-vuotiaat vaihtoehdot *Ihmismäärien kasvu alueella ja siitä aiheutuvat häiriötekijät (mm. melu)*, *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen*, *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen* ja *Jokin muu* valittiin kahdesti.

Taulukko 6. Iän mukaan tarkasteltuna vastaajien kokemat merkittävät riskitekijät alueella.

Riski- tekijät	Ihmismäärien kasvu alueella ja siitä aiheutuvat häiriötekijät (mm. melu) lkm	%	Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen lkm	%	Alueen luonto- ja kulttuuri- arvojen heikkene- minen lkm	%	Tarjolla olevien palvelui- den vähyyys lkm	%	Saarist oalueli- den huono saavut et- tavuus lkm	%	Muu lkm	%
Ikäryhmä												
0-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-24	0	0	1	4	1	5	0	0	0	0	0	0
25-34	1	8	3	11	2	11	2	13	2	22	1	10
35-44	3	23	6	22	3	16	5	33	2	22	2	20
45-54	6	46	10	37	7	37	7	47	3	33	5	50
55-64	1	8	5	19	4	21	1	7	2	22	0	0
65-	2	15	2	7	2	11	0	0	0	0	2	20
Yhteensä	13	100	27	100	19	99	15	100	9	99	10	100

Kysymykseen *Huomioidaanko virkistyskäyttö mielestäsi hyvin maa- ja merialueiden käyttöä koskevissa suunnitelmissa?* vastasi 52 % (n=35) vastaajista. Lisäksi yksi vastaaja kirjoitti kenttään *Haluatko perustella? Sana on vapaa*, ettei osaa sanoa huomioidaanko vaiko eikö. Kysymykseen vastanneista oli miehiä 49 % (n=17) ja naisia 51 % (n=18). Naisista 56 % (n=10) oli sitä mieltä, että virkistyskäyttö huomioidaan hyvin maa- ja merialueiden käyttöä koskevissa suunnitelmissa ja miehistä 50 % (n=9). Myös ikäryhmittäin tarkasteltuna vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti vaihtoehtojen *kyllä huomioidaan* ja *ei huomioida* välillä. Ainoastaan ikäryhmässä 45–54 –vuotiaat (n=4) vaihtoehto *kyllä huomioidaan* oli mainittu selkeästi yli puolessa vastauksista (75 %, n=3).

4. Karttakyselyn vastaukset suhteutettuna suunnitelmaan kestävän meri- ja rannikkomatkailemisen edistämiseksi Satakunnassa

”Toisaalta matkailun kehittämisessä tulee huomioida alueen luonnon ja yleisen maankäytön matkailulle asettamat reunaehdot, jotta matkailualan kehittämisellä pystytään edistämään kestävän kehityksen periaatteet alueellisen talouskasvun rinnalla.”
(Ijäs 2018, 5)

Seuraavassa tarkastellaan Satakunnan rannikon luontomatkailemista ja virkistyskäyttö -karttakyselyn keskeisiä tuloksia suhteutettuna kestävän meri- ja rannikkomatkailemisen edistämistä Satakunnassa koskevassa suunnitelmassa esitettyihin kehittämistavoitteisiin. Suunnitelmassa kehittämistavoitteet on jaettu neljään teemaa:

1. Ympäristön, luontoarvojen ja alueen vetovoiman turvaaminen osana alueidenkäytön suunnittelua
2. Alueellisten ominaispiirteiden huomioiminen Satakunnan meri- ja rannikkomatkailemisen kehittämisessä
3. Matkailun kestävyysparantaminen ja matkailusta aiheutuvien ympäristövaikutusten ehkäiseminen
4. Ympäristötiedon ja -tietoisuuden lisääminen ja sen hyödyntäminen voimavarana Satakunnanmeri- ja rannikkomatkailemisessa

Ensimmäisen tavoitteen *Ympäristön, luontoarvojen ja alueen vetovoiman turvaaminen osana alueidenkäytön suunnittelua* alateemojen 1-4 kannalta on keskeistä huomioida luontomatkailun kehittämistä koskevan kysymyksen vastaukset. Tavoitteessa korostetaan suunnittelun merkitystä luontoarvojen turvaamisessa sekä selvitystarpeita. Suunnitelmia- ja selvityksiä toteutettaessa huomiota tulisi kiinnittää vastaajien tunnistamiin alueen suurimpiin riskitekijöihin, joita olivat vastaajat *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* sekä *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen*. Lisäksi erityisesti avoimissa vastauksissa esiintyi huoli teollisuuden lisääntymisestä ja teollisuuden aiheuttamista päästöistä. Viidettä alatavoitetta tarkasteltaessa on huomioitava erityisesti vastaajien merkitsemät tärkeät paikat (kuva 5). Tärkeimmiksi asioiksi vastaajat mainitsivat maisemat, hiljaisuuden ja retkeilypaikat (kuva 6). Tärkeitä vetovoimatekijöitä ympäristössä tunnistettiin myös koskien lintujen katselu-, marjastus/sienestys- ja kalastuspaikkoja.

Tavoite
Tavoite 1.1. Kehitetään yhteistyötä alueen viranomaisten välillä maa- ja merialueiden käytön, vesienhoidon ja luonnonsuojelun tavoitteiden ja toimintatapojen yhteensovittamiseksi ja turvataan näin alueen luontoarvojen sekä niitä ylläpitävien prosessien säilyminen ihmistoiminnan kehittämisen rinnalla
Tavoite 1.2. Demonstroidaan ekosysteemipohjaisen suunnittelun periaatteita Satakunnan meri- ja rannikkoalueella ihmistoimintojen ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi sekä kestävän kehityksen reunaehtojen määrittelemiseksi
Tavoite 1.3. Turvataan kansallisten ja maakunnallisten rahoitusratkaisuiden avulla riittävät resurssit luonnonsuojelualueiden ja kulttuuriympäristökohteiden sekä merkittävimpien virkistyskäyttöalueiden hoidon ja käytön suunnitteluun ja lisätään tällä tavoin mahdollisuuksia myös em. alueiden käyttöön matkailun ja paikallisten ihmisten virkistyskäytön kohdealueina
Tavoite 1.4. Laaditaan kattava selvitys maakunnan luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen verkoston tilasta, maa- ja meriekosysteemejä ylläpitävistä toiminnoista sekä niihin vaikuttavista tekijöistä Selkämeren rannikkoalueella yhteistyössä Satakunnan maakunnan viranomaisten, Metsähallituksen ja tutkimuslaitosten kesken.
Tavoite 1.5. Tunnistetaan alueen vetovoimatekijöiden (mm. luontoarvot, linnusto, maisemakuva, luonnonrauha) kannalta merkittävät kohteet sekä arvioidaan niiden kehittämiseen ja ihmistoimintaan liittyvät reunaehdot

Kuva 13. Ensimmäisen tavoitteen alateemat (kuva: Asko Ijäs).

Toisen tavoitteen *Alueellisten ominaispiirteiden huomioiminen Satakunnan meri- ja rannikkomatkailun kehittämisessä* kannalta on tärkeä huomioida, että vastauksissa toivottuja palveluita olivat peruspalvelut, veneilijöille suunnatut palvelut sekä kahvilat/kioskit. Vain muutama vastaaja toivoi ravintolapalveluita. Yleisesti matkailupalveluja toivottiin, mutta ne eivät erottuneet vastauksissa vaan olivat pikemminkin yksittäisiä toiveita. Vastauksissa ilmeni myös ristiriitaisuuksia. Esimerkiksi yhden vastaajan toivoessa palveluita Säppiin, toisen vastaajan mukaan Säppiin ei tulisi missään nimessä tuoda matkailupalveluita.

Tavoite
Tavoite 2.1. Luodaan Satakunnan rannikkokunnille omat matkailun kehittämis- ja viestintäsuunnitelmat yhteistyössä paikallisten viranomaisten yrittäjien ja alueviranomaisten kanssa ja hyödynnetään niitä edelleen maakuntatason viestinnässä
Tavoite 2.2. Kehitetään kuntatason yhteistyötä matkailupalveluyrittäjien ja viranomaisten kesken ja tarjotaan näin pienille matkailupalveluyrittäjille mahdollisuus markkinoida omia palveluitaan sekä kehittää niitä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa
Tavoite 2.3. Edistetään koko maakunnan alueella tuotettavien matkailupalveluiden näkyvyyttä Satakunnan rannikkoalueen nykyisissä matkailukeskityksissä (erityisesti Yteri ja Vanha Rauma) ja pyritään tällä tavoin kasvattamaan matkailijoiden viiptyäaikaa ja palveluiden hyödyntämistä Satakunnassa
Tavoite 2.4. Korostetaan vuoden- ja vuorokaudenaikojen vaihteluun liittyviä ominaispiirteiden merkitystä matkailun vetovoimatekijänä Satakunnan rannikkoalueella ja vähennetään näin matkailun sesonkiluonteisuutta
Tavoite 2.5. Lisätään Pohjanlahden historiallisen rantatien ja sen kulttuurihistoriallisen merkityksen painoarvoa ja näkyvyyttä maakunnan kulttuuriperintöä koskevassa tiedottamisessa sekä tuodaan esiin sen varteen sijoittuvien kohteiden mahdollisuuksia matkailukohteina
Tavoite 2.6. Parannetaan Satakunnan merellisten matkailukohteiden (mm. Säppi, Iso-Enskeri, Ourien saaristo) saavutettavuutta kehittämällä saaristoristeilypalveluita sekä erilaisia merialueelle sijoittuvia aktiviteetteja (mm. melonta, virkistyskalastus)

Kuva 14. Toisen tavoitteen alateemat (kuva: Asko Ijäs).

Kolmannen tavoitteen *Matkailun kestävyiden parantaminen ja matkailusta aiheutuvien ympäristövaikutusten ehkäiseminen* ensimmäisen alateeman kannalta on tärkeä huomioida uusia matkailu- ja virkistyspalveluita koskevat vastaukset. Yleisimmin vastaajat toivoivat nuotiopaikkaa, kahvilaa/kioskia ja julkista vessaa (kuva 12). Myös muita keskeisiä palveluita, kuten rantautumispaikkaa, roskista, opastettua luontokohdetta- tai polkua ja reittiä sekä ravintolaa toivottiin. Ensimmäistä teemaa tulisi täydentää ottamalla huomioon vastaajien toiveet koskien roskiksien määrän lisäämistä alueella. Myös veneilijöille suunnattuja peruspalveluita toivottiin. Toisessa ja kolmannessa alateemassa tunnistetut asiat koskien julkista liikennettä ja veneväylien nykytilaa näkyivät myös kyselyn tuloksissa. Viidettä alateema tarkasteltaessa tulisi huomioida, että meri itsessään oli vastaajien tärkeimmäksi kokema asia Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa. Matkailun kestävyttä tarkasteltaessa korostuvat myös vastaukset kysymykseen vastaajien havaitsemista ihmisten aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja -ongelmista (kuva 8). Vastaajien yleisimmin tunnistamia ympäristövaikutuksia olivat alueen roskaisuus, melu ym. ihmisistä aiheutuva häiriöt ja maaston kuluminen/vahingot alueen kasvillisuudessa (kuva 9).

Tavoite
Tavoite 3.1. Edistetään matkailu- ja virkistyskäyttöä tukevien perusrakenteiden (opasteet, retkisatamat, retkeilyreitit) toteuttamista ja niiden ylläpitoa ja ehkäistään tällä tavoin ihmistoiminnan lisääntymisestä aiheutuvia ympäristövaikutuksia erityisesti ihmistoiminnan kannalta herkillä kohteilla
Tavoite 3.2. Kehitetään julkista liikennettä Satakunnan kasvukeskusten ja alueen merkittävimpien matkailukohteiden (mm. Yteri, Laitakari, suurimmat leirintäalueet) välillä ja parannetaan tällä tavoin julkisen liikenteen kilpailukykyisyyttä erityisesti matkailijoiden näkökulmasta
Tavoite 3.3. Kartoitetaan matkailun ja virkistyskäytön kannalta merkittävimpien veneväylien nykytila ja arvioidaan niiden ruoppaustarve suhteessa väylän käytettävyyteen ja mahdollisiin ympäristövaikutuksiin
Tavoite 3.4. Luodaan alueelliset indikaattorit matkailun kestävyiden ja ympäristövaikutusten arvioimiseksi
Tavoite 3.5. Tunnistetaan meriluonnon ja merimaisemien katselun kannalta merkittävät kohteet mantereen puolella ja pyritään ohjaamaan matkailua niihin paikalliseen väestöön kohdistuvien häiriötekijöiden ja konfliktitilanteiden välttämiseksi

Kuva 15. Kolmannen tavoitteen alateemat (kuva: Asko Ijäs).

Neljättä tavoitetta *Ympäristötiedon ja -tietoisuuden lisääminen ja sen hyödyntäminen voimavarana Satakunnanmeri- ja rannikkomatkailemalla* tarkasteltaessa tulisi huomioida se, että joissain vastauksissa toivottiin Selkämeren kansallispuiston opastuskeskusta alueelle.

Tavoite
Tavoite 4.1. Parannetaan Selkämeren meri- ja rannikkoaluetta koskevan luontotiedon saatavuutta sekä lisätään erilaisten koulutustilaisuuksien ja tiedon popularisoinnin avulla tiedon käytettävyyttä matkailualan yrittäjien ja maankäytön suunnittelijoiden keskuudessa
Tavoite 4.2. Lisätään olemassa olevan tiedon soveltamiseen ja käytännön hyödyntämiseen liittyvää tutkimusta Satakunnan alueella sekä tuotetaan tällä tavalla maakuntaa koskevaa tietoa alueiden käytön ja aluekehityksen tueksi.
Tavoite 4.3. Tuodaan esiin Satakunnan rannikkoalueen omalaatuisuus ja alueen vetovoimatekijät maakunnallisessa viestinnässä, yleisötapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa ja lisätään tällä tavoin yleistä tietoisuutta alueen merkityksestä
Tavoite 4.4. Sisällytetään perustiedot Selkämeren alueen luontoarvojen sekä maankäytön suunnittelujärjestelmästä nykyistä tehokkaammin osaksi matkailuyrittäjille järjestettävää koulutustarjontaa sekä korkeakoulujen matkailualan opetusta Satakunnassa

Kuva 16. Neljännen tavoitteen alateemat (kuva: Asko Ijäs).

5. Yhteenveto

Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökyselyllä selvitettiin mielipiteitä luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta merkittävistä alueista Satakunnan maakunnan rannikolla. Arvokkaiden kohteiden lisäksi kyselyllä kerättiin tietoa ihmistoiminnan mahdollisista ympäristövaikutuksista alueella. Kyselyssä esiteltiin myös Satakuntaliiton julkaisema suunnitelma kestävän meri- ja rannikkomatkailemalla edistämiseksi Satakunnassa, sekä kysyttiin olivatko vastaajat tutustuneet suunnitelmaan.

Vastaajat kartoittivat yhteensä 235 mielipaikkaa, joihin he liittivät 725 tärkeätä toimintaa ja arvoa. Tärkeimmäksi vastaajat kokivat kauniin maiseman (22 %, n=158). Toiseksi tärkein mielipaikkaan liitetty arvo oli hiljaisuus (13 %, n=97) ja kolmanneksi tärkein toiminta oli veneily (11 %, n=81). Satakunnan rannikko- ja meriluonnossa vastaajien tärkeimmäksi kokema asia oli meri. Merta kuvailtiin esimerkiksi sanoilla avomeri, karuus ja merimaisema. Tärkeäksi koettiin myös mahdollisuus rauhoittua.

Vastaajien havaitsemia ihmisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia tai -ongelmia merkittiin kartalle yhteensä 36 kertaa. Suurimmaksi epäkohdaksi vastaajat kokivat roskaamisen (27 %, n=17). Toiseksi suurin huoli oli melu ym. ihmistoiminnasta aiheutuvat häiriöt (25 %, n=16) ja kolmanneksi maaston kuluminen/ vahingot alueen kasvillisuudessa (21 %, n=13). Kartoitettavien ympäristövaikutusten ja -ongelmien lisäksi vastaajat tunnistivat merkittävimpiä riskitekijöitä Satakunnan virkistyskäytön ja vetovoiman kannalta yhteensä 93 kertaa. Yleisimmin riskitekijöistä mainittiin vaihtoehto *Selkämeren tilan heikkeneminen ja alueen yleinen rehevöityminen* (64 %, n=27). Toiseksi eniten vastauksia keräsi vaihtoehto *Alueen luonto- ja kulttuuriarvojen heikkeneminen* (45 %, n=19) ja kolmanneksi merkittävimmäksi riskitekijäksi valikoitui *Tarjolla olevien palveluiden vähyys* (36 %, n=15).

Uusia palveluita kartoitettiin yhteensä 25 kertaa. Kartoitettuihin kohteisiin liitettiin yhteensä 42 toivetta. Suosituin toive uudeksi palveluksi oli nuotiopaikka (21 %, n=9). Toiseksi eniten toivottiin kahvilaa/kioskia (17 %, n=7) ja kolmanneksi julkista vessaa (14 %, n=6). Hyvien palveluiden sijaintia koskevan avoimen kysymyksen perusteella (39 %, n=29) tämän hetkisessä tilanteessa parhaat

palvelut sijaitsevat vastaajien mukaan Raumalla (35 %, n=35). Paikoista yleisemmin mainittu oli Reposaari (31 %, n=9). Avoimeen kysymykseen parantamisen kohteiksi vastaajat (39 %, n=26) luettelivat yleisemmin matkailu- ja virkistyskäyttöpalveluita (77 %, n=20). Vastaukset koskivat palveluita (n=10), jätehuoltoa (n=3) ja veneilyä (n=4). Tärkeiksi asioiksi nousivat peruspalvelut ja roskikset, joita toivottiin erityisesti teille ja poluille.

Satakunnan rannikon luontomatkailu- ja virkistyskäyttökyselyn tulokset kertovat, että Satakunnan rannikkoalue koetaan tärkeäksi. Vastaajille on tärkeää alueen ainutlaatuiset maisemat ja hiljaisuus. Vastaajat ovat huolissaan sekä ihmistoiminnan aiheuttamista ympäristövaikutuksista- ja ongelmista, joiden voidaan katsoa johtuvan alueen käytöstä, sekä yleisemmin Selkämeren tilan heikkenemisestä. Sen sijaan vastaajat toivovat rajoitetusti uusia palveluita alueelle. Näissä toiveessa korostuu alueen perus- ja ylläpitopalvelut.

EUROOPAN UNIONI
Euroopan aluekehitysrahasto